

AVE MARIA

October 1927.

Izdajajo slov. frančiškani v Ameriki.

19. letnik.

Naslov upravnništva:
P. O. Box 443,
Lemont, Illinois.
Phone Lemont 100-72

"AVE MARIA"

Izhaja vsaki mesec. — Issued every month by

THE FRANCISCAN FATHERS
P. O. Box 443,
Lemont, Illinois.

Naslov uredništva:
1852 W. 22nd Place
Chicago, Ill.
Phone Canal 4199

In the interest of the Order of St. Francis

Naročnina \$3.00 na leto.

Subscription Price \$3.00 per annum

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Ill., under the Act of March 3, 1879. Acceptance for mailing at the special rate of postage provided for in Section 1103. Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

IZŠEL JE KOLEDAR AVE MARIA za leto 1928.

Rojaki sezite po njem. Izredno mikavne vsebine je. Povesti, črtice, poučni in šaljivi članki.

Zanimalo vas bo poročilo Dr. Šarabona, ki tako lepo podaja vse glavne dogodke po svetu.

Ravno tako zajemljivo je poročilo prof. Pavlina, ki podaja vse dogodke, ki so se zgodili po Katoliškem svetu.

Najbolj vas bo pa zanimalo poročilo iz naših naselbin, ki je polno slik.

CENA JE SAMO 50 CENTOV. KOLEDAR OBSEGA 256 STRANI.

Naročite si ga lahko pri svojih zastopnikih, kojih imenik vam prinaša ta Ave Marija na zadnji strani, ali pa si ga naročite naravnost od Uprave. Lemont, Ill., P. O. Box 443.

SLOVENSKI FANTJE,

kdorkoli bi se hotel posvetiti lepemu poklicu sv. Frančiška, naj nikar ne odlašaj več. Pero v roko in piši na naslov: Very Rev. Comm. Provincial, Lemont, Ill., Box 443, tole: "Prečastiti, sprejmite me v svoj red, tako mi gori ta želja v duši, da se ji moram odzvati. Gospod me kliče, vidim in čutim to v svoji duši. Prosim vas iskreno, sprejmite me, da bom še kedaj v življenju vesel in hvaležen Bogu in sv. Frančišku, ker sta me sprejela v svoje okrilje in varstvo." — Vrhovni prestojnik pa ti bo potem sporočil, katere dokumente in spričevala mu moraš poslati in vse bo dobro.

Pridite fantje, ki bi radi študirali. Nudi se vam lepa prilika. Z božjo pomočjo in vztrajnostjo boste lahko dosegli enega najlepših poklicev, poklic mašništva. Starost vaša naj ne presega šestnajstega, ali vsaj osemnajstega leta.

Pridite fantje in neoženjeni možje, ki bi se raje posvetili farmarskemu, hišnemu, ali pa tudi delu v ofisu naše AVE MARIJE. Preoblekli vas bomo v samostanskega brata. Srečno bo vaše srce in zadovoljna vam bo duša vse dni življenja. Poskusite.

Rojak!

Ves svet se danes organizuje. Ves svet se druží. Ves svet se edini. Društvo, to je ona mogočna beseda, ki preveva vse duše in vsa srca. V društvo stavijo vse svoje upanje, v društvo stavijo svoje delo in svoje življenje. Od društva imajo duhovno in telesno korist. Duhovno imajo, ker društvo daje duhovne hrane, hrane medsebojnega razumevanja, prijateljstva, ljubezni, vere in poštenega življenja; telesno hrano imajo od društva, ker jim društvo nudi gmotno in denarno pomoč v slučaju potrebe ali nezgode.

Povej mi, rojak, ali nisi tudi Ti organiziran v takem društvu? Da, še celo v več društvih si. Znamenje, da si pameten in premeten. Kaj bi si človek ne pomagal, ko se mu nudi prilika?

Sedaj mi pa povej, kaj bi storil Ti s svojim prijateljem, ki še ni organiziran? Dober si in v svoji dobroti ga boš nagovoril, naj še on pristopi k organizaciji, da bo tako imel še on koristi.

Glej, rojak, Tvoji najožji prijatelji, Tvoji stariši, Tvoji otroci, radi katerih si že toliko solza potočil v tihi žalosti in bridkosti, Tvoji dragi, ki so šli v večnost, ti pa še niso zavarovani. In vendar je treba njim več podpore, več koristi kakor Tebi, ki se še ubijaš po solzni dolini.

Njim da bi bilo treba podpore? Da, podpore so potrebni, dasi so odšli v večnost. Toda, kdo Te more zagotoviti, če jim je večnost že srečna. Morda še vedno čakajo odrešenja in božjega zveličanja. Kaj je treba storiti?

Ljubezen, ona sveta vez, ki Vas je družila na zemlji med seboj, ta sveta ljubezen Ti narekuje, da so Tvoji dragi tudi onstran groba še Tvoji, da je torej Tvoja dolžnost, da skrbiš zanje ne samo do dneva, ko so zaspali v večno spanje, temveč tudi še po smrti, da se jih spomniš še po tem, ko si že posmrtninski denar, ki so ga imeli naloženega v raznih društvih, prejel . . . Sam veš, da bi ne bilo lepo, ko bi z njimi vred zakopal pod zemljo tudi spomin nanje in svojo ljubezen.

Ne, tega ne boš storil. Pokazal boš svojo ljubezen odkrito in velikodušno in jih boš dal zapisati v Apostolat sv. Frančiška, to najbogatejšo podporno in zavarovavno društvo za večnost.

Apostolat sv. Frančiška? Kaj je to? Kdo ga bo ustanovil? Kaj mu je namen in kje ima svoj sedež to društvo? Prav je, da tako vprašaš. Vsak človek se preje informira, predno vpiše koga v podporno Jednoto. Beri in prevdari:

Apostolat sv. Frančiška je edina podporn Jednota za večnost. Temelj te Jednote je najbolj dragocen zaklad, zaklad, ki ga ne more nihče izčrpati: sv. maša. Govoriti o sv. maši, mi menda ne bo potrebno. Dobro veš, veliko slišal, veliko si bral o tej nekrvavi daritvi, ki je studenec največjih milosti živim in mrtvim. Ti pa povem, če znaš ceniti to največjo milost nebes, boš moral ceniti tudi Apostolat sv. Frančiška, ker je postavljen na neomajen fundament. Vsako leto bo opravljenih 100 sv. maš za Tvoje drage, če jih vpišeš v Apostolat sv. Frančiška. Na dan vseh vernih duš pa še ena slovesna sv. maša. Ali ne bo to najlepši dokaz Tvoje ljubezni za drage rajnike? Pa, ali imajo pristop v to društvo samo rajniki? Ne, tudi sam sebe lahko zavaruješ že sedaj, zavaruješ za večnost, za oni čas, ko sam ne boš mogel več opravljati zaslužnih dobrih del. In to še ni vse. Ti in oni, ki jih boš vpisal v ta Apostolat, bodo deležni še vseh molitev in vseh duhovnih dobrih del, ki jih opravlja komisariat. Vseh molitev, vseh sv. obhajil, kratko, vseh del, ki jih slovenski frančiškani opravljajo v ta namen, da bi si zaslužili ljubezen božjo in Boga.

Slovenski frančiškani so ustanovili to društvo. Slovenski frančiškani, veš, kdo so? Seveda veš. Če si naročen na Ave Marijo, mora vedeti, da imajo svoj glavni sedež v Lemontu, na ameriških Brezjah. Iz Lemonta teče studenec Marijinih milosti po vsej slovenski Ameriki; slovenski frančiškani so varuhi tega studenca, varuhi so Kraljice izseljencev. Za to, če stopiš v Apostolat sv. Frančiška, s tem zapišeš takorekoč tudi sam sebe za varuha te slovenske svetinje, si torej poseben Marijin odlikovanec, Marijin bojevnik. Zakaj Apostolat sv. Frančiška je nekako glavna opora te slovenske narodne svetinje.

Apostolat sv. Frančiška je tudi od sv. stolice potrjen. Prejšni komisar, Rev. p. Hugo Bren, ki je vsem slovenskim izseljencem dobro znan, je izposloval dovoljenje in je bil tudi glavni ustanovnik Apostolata.

Namen društva, namen Apostolata sv. Frančiška, je predvsem: večnost. Tvoja večnost in večnost Tvojih dragih. In sicer zasigurana večnost, srečna večnost. Drugi namen tega Apostolata pa je: kolegij, Narodni kolegij za slovensko-ameriške izseljence. Kolegij, ki bo stal v Lemontu in iz katerega se bo izlival po vsej slovenski Ameriki studenček prerojenja, tako v duševnem, kakor v duhovnem in telesnem oziru: iz tega kolegija bodo izšli duševni delavci slovenske krvi in slovenskega kolegija, ki bodo prerajali slovenski svet v Ameriki v duhu naših vernih očetov in mater in v duhu znanosti in Marijine milosti. V duhovnem in telesnem oziru Ti bo koristil ta kolegij, ker bo potom vere in božje znanosti tudi v gmotnem oziru tebi olajšano življenje in delo za časni blagor. To veš in moraš priznati: edino vera in Bog Ti moreta dati srečo in blagostanje in zadovoljnost na težki križevi poti življenja. Vera, Bog in Marija, to je pa velika misel, ki vodi Lemont, slovenski narodni kolegij in Apostolat sv. Frančiška.

Kaj je glavna zahteva, če hočeš pristopiti v to društvo, v Apostolat sv. Frančiška?

Piši na naslov: Franciscan Fathers, Lemont, Ill., P. O. Box 443 to-le: Vpišem samega sebe v Apostolat sv. Frančiška (če vpišeš druge, naznači natančno, ali so živi, ali so mrtvi). Kot odškodnino plačam enkrat za vselej 10 dolarjev, ali pa 50 centov letno in sicer v mesecu januarju.

To je vse, kar Ti je treba napraviti. Samo to bi še pripomnil, če vpišeš druge v Apostolat, jih ne moreš vpisati več skupaj; ampak na vsa to ime pošlji posebno naročnino. Kolikor oseb bi torej hotel vpisati, za toliko oseb moraš poslati članarino.

Prebral si te vrstice. Sedaj prevdari: Ali je vredno, ali ni. Če nosiš Boga v svojem srcu, boš pritrnil, če ga nimaš, boš odklonil. Če imaš ljubezen do Marije, boš pritrnil in se vpisal, če je nimaš, boš odklonil in molčal. Če imaš ljubezen do svojega naroda in do ubogih izseljencev, boš pritrnil, da, treba nam je kolegija da nam bo vsaj pozneje enkrat zasijalo sonce lepše bodočnosti, treba nam je tudi študiranih judi, boš pritrnil, če je nimaš, boš odklonil. Če boš odklonil, pa pomisli še, kolikim ubogim študentom si morda vzel vzvišeni poklic in vzvišeni namen duhovništva. Če bi se bilo več Slovencev odzvalo, več ubogih slovenskih študentov bi se bilo lahko izobrazilo in več slovenskih duhovnikov bi imeli. Brez Tvoje pomoči pa se niso mogli.

Vsak član Apostolata dobi še v znamenju sprejema, ako plača celo vsoto, posebno krasno diplomu, ki mu potrjuje te duhovne milosti, katere mu podeljuje Apostolat.

OO. FRANČIŠKANI, Lemont, Ill., P. O. Box 443.

Tukaj imaš sedaj kupon. Ta kupon lepo in natančno izpolni in ga nam pošlji.

.....
želim vpisati ..... v Apostolat sv. Frančiška (če je dotičnik že umrl, napravi poleg imena križec).

Plačam enkrat za vselej \$.....

Plačam letno c.....

S tem postajam deležen vseh duhovnih dobrot, ki mi jih Apostolat naklanja in želim, da mi takoj pošljete diplomu, ali vsaj potrdilo, da sem sprejet.

.....
Ime darovavca .

"AVE MARIA"

je glasnik katoliškega življenja slovenskim izseljencem v Ameriki in porok večne zvestobe Sveti materi Kat. Cerkvi.

Naročniki so deležni vseh duhovnih dobrot in milosti frančiškanskega Komisarijata.—
Naročnina \$3.00, z u n a j
Združenih držav \$3.50.

Oktober 1927.

Izdajajo slov. frančiškani v Ameriki.

19. Letnik.

Ob srebrnem studencu.

France Jaklič:

2.

NA sv. Jakoba dan je Loka šumela. Od bližu in daleč so prišli sejmarji z blagom, so prišli kupci in tudi radovedneži so prihajali. Pred svojimi delavnicami so razkazovali blago loški obrtniki, iz prodajalen so prinesli mize, ki so jih pokrili z blagom. Tuji sejmarji so pa razstavili blago po trgu perd mestno hišo in okrog cerkve sv. Jakoba, ki je patron loškega mesta. Povsod je bilo polno blaga. Po ulicah, ki so jih narejale razstavke blaga, so se pa prerivali kupovavci, ogledovali, povpraševali, grajali in se potegovali za ceno. Hej, to je bilo vpitja in smeha, ki se je Alojnarjem, navajenim samote in miru, zdelo še večje, še bučnejše. Samo kadar se je valil vihar preko gozdov okrog njihove pustote, je bilo še nemirnejše.

Tri tovore lesene robe so razstavili Alojnarji in so se do grda sporekli s pobiravci tržnine, predno so odrinili zahtevane reparje in črne kvatrine. Blaga je bilo res velika grmada, ki jo je čuval Mohor Alojna s sinovoma, in spečaval kos za kosom ženskam, ki so izbirale posodo. Hvaliti je ni bilo potreba, ker je bila lepo izdelana, kar so naglo opazile ženske oči in ker tudi cena ni bila pretirana, se je grmada hitro nižala.

Samo za tisto "blato," ki je bilo v škafu, ni bilo nobenega kupca in le malokdo se je zanimal toliko, da je radoveden vprašal:

"Kaj pa je to?"

"Kupite, ako potrebujete!"

Pa ga ni bilo, ki bi bil žrtvoval kak repar za tisto stvar, da bi jo bil bolj natančno ogledal in utešil radovednost.

"Drugod nimajo takega blata. Ne poznajo ga, pa tudi kupiti ga nečejo. Zastonj smo se mučili."

Tako so si namigavali Alojnarji in malodušnost se jih je lotevala in sami sebe so se sramovali, ker so bili tako nespametni, da so vlekli blato seboj, ko ga neče nihče kupiti, ko ima svet vendar povsod blata dovolj.

"Kar prevrnil bom, da bom izpraznil posodo, ker drugače je nihče ne bo kupil."

In zgodilo bi se bilo čudo, da bi se bilo blato, prineseno iz pustote ob Idrijci, pomešalo z loškim blatom, ako bi ne bila skoraj prišla izbirat posodo ženska, kateri se je na obrazu poznalo, da vedri v mestni senci, in je imela namesto žuljev prstane na rokah, bingljali so ji uhani v ušesih in se je svetila verižica na belem vratu. Alojna je vedel, da ima opravka z meščanko, pa je uravnal svoje besede in kretnje po spoznanju.

Beseda je zvenela mehkeje, ko je ponujal in skoro bi bil postrežljiv.

Toda še predno je ženska izbrala in se domenila, je opazila ob strani škaf z "blatom", ki je bil Alojnarjem že kar na poti. Na prvi hip se je zagñala proti škafu, se sklonila vanj in se dotaknila s prsti sivkaste stvari. Tedaj je pa že presenečena vzkliknila:

"Kje ste pa dobili to? In toliko."

Staremu se je brž posvetilo, da ženska blago pozna in da ima vrednost.

"Moje je!" je odvrnil previdno. "Prodajam ga."

"Toliko srebra še moj mož nima!" je ušlo ženski, ki je hipoma pozabila, kaj je kupovala, se zamaknila v škaf, kakor bi se hotela do dobrega prepričati, a nato se je hitro okrenila, kakor bi se bila nečesa spomnila in se je pomešala med množico.

Mohorju Alojni je pa zvenela v ušesih besedica "srebro" in kar čudno se mu je zdelo, da sam ni rešil skrivnosti, ko ima stvar vendar lesk rajnšev.

“Srebro!”

Naenkrat se mu je zasvetila mračna dolina ob Idrijci v vse drugačni luči in bodočnost njegova in njegovega rodu je lesketala v srebrni svetlobi.

Omamljen prelestne slike je komaj odgovarjal sinovoma, ki sta silila vanj in je potegnil škaf bolj na varno, ko je videl, da so se začeli radovedneži zgrinjati okoli njega in siliti vanj.

Beseda, ki jo je ženska presenečena izgovorila glasno, je učinkovala in v hipu privabila radovedneže, ki so hoteli videti srebro. V kratkem se je po vsem semnju govorilo o srebru, ki ga je prinesel kmet na prodaj in zgrinjali so se, da bi videli srebro in bogatega kmeta.

Bulili so v kmeta in v škaf in Alojna je že slišal kopo nadležnih vprašanj.

Tedaj se je pa prerila do njega ženska, ki je prej zbirala posodo in za njo se je prerival mož, kar go-loglav, da se mu je kar poznala naglica.

“Glej!” je spregovorila ženska in kazala v škaf ter gledala svojega moža, ki ga je bila pripeljala, radovedna, kaj bo rekel.

In komaj je pogledal v škaf, tedaj je vzdiknil:

“Je že res! Srebro je!”

Polastilo se ga je razburjenje, da je hlastal:

“Kje si ga dobil? Koga si oropal? Toliko srebra!”

“Ni nič ukradenega. Je pošteno blago,” se je branil Alojna.

“Kdo pa si? Od kod si?”

Toda loški zlatar ni dobil pravega odgovora, zakaj Alojni se je zdelo bolje, da se ne izda.

“Kaj me zaslišujete? Na semenj sem prinesel srebro, kakor vidite. Ako ga v Loki ne izpečam, ga nesem pa naprej. Fanta, kar poberita!”

Pripravljal se je, da izvrši, kar je bil omenil.

Zlatar je pa bil prebrisanec, ki je spoznal, da mu ne bo v korist, ako kmet odnese srebro drugam. Rekel je:

“Jaz sem kupec, ako je blago iz poštenih rok.”

“Naše roke se niso stegovale po tujem blagu. Na naši zemlji smo nadstregli.”

Več pa ni hotel povedati in tudi sinova nista odgovarjala radovednežem, ki so poizvedovali: “Od kod ste?”

Posnemala sta očeta, ki ni hotel jasno odgovarjati.

Ljudje so pa ugibali:

“Za Blegašem tako pojejo. Tolminci so!”

In še marsikakšno čudno mnenje se je slišalo:

“Srečni ljudje! Kje neki so naši? Ali so v zvezi z rogatim? So koga potokli?”

Ogledovali so jih začudeni, nevoščljivost jih je trla in pohlep jih je prevzemal, ko so zrlji za srečnim kmetom in zlatarjem, ki sta nesla škaf s srebrrom v zlatarjevo delavnico.

Mnogi so tiščali v delavnico, radovedni, kako se bo izvršila kupčija, ali bo treba mešetarja in koliko bo spravil kmet. Drugi so hoteli na vsak način izvohati od Mohorjevih sinov, od kod so prišli in so jih naskakovali z vsakršnimi vprašanji.

Toda mlada Alojnarja sta se jim samo režala in kazala bele zobe, kar je ljudi še bolj dražilo in vznemirjalo.

“Poštena ni bila ta reč. Bog ve, kje so srebro dobili. Morda se ga še kri drži.”

Tako si je mislil marsikateri in povedal sosedu, da je bila kmalu vsa Loka polna strahotnih pripovedk o zakladih srebra in vse je hotelo videti hribovce, ki so prinesli srebrni zaklad na prodaj.

Zlatar, ki je sam primeril ceno srebru tako, da ni imel škode, si je moral izposciniti pri sosedih, da je izplačal Alojnu, kar je vrglo srebro. Vse se je smejalo v Alojnu, ko je spravljaj rajnše in beneške cekine, zakaj toliko premoženja še ni imel. In na zvita vprašanja, ki jih je zastavljal zlatar, da bi izvedel, kje je srebro dobil, od kod je, je Alojna še bolj premeteno odgovarjal, da zlatar ni izvedel ničesar gotovega.

“Bomo pa še kupčevali”, je zatrdil Alojna zvedavemu zlatarju tedaj, ko je odhajal in se zadovoljen vračal na trg.

3.

V gostilni “pri Katrini” je bilo na semanji dan zelo prometno. Točilo se je sladko vince, dobilo se je peneče pivo, ki je bilo varjeno doma, in kdor je hotel, je dobil tudi medice, tako slastne, da se je še dolgo oblizoval, ko je izpraznil posodo. — Vročina prejšnjih dni je marsikoga prisilila, da se je zatekel k pijači. Poleg žejnih mestnih pohajkovalcev, so napolnjevali prostore “pri Katrini” še okoličani in okorni hribovci s polnimi pasovi. Vse je bilo žejno in je glasno naročalo pijačo. Ponujali so znancem, pozdravljali se s prijatelji, celo grajske žolnirje so napajali, kar se ne zgodi vsak dan.

V to vrvenje je zašel Alojna s sinovoma. Potem, ko se je bil tako srečno znebil srebra in si napolnil pas z denarjem, je razmetal po slepi ceni še tisto posodo, ki je še ni bil prodal. Kaj mu je bilo poslej za les, ko mu je srebro dajalo denarja v izobilju. Ha! Nakupil je bil vsega, kar je bila naročila ena in še več. Za vsakega otroka je izbral kaj primernega, nakupil si je še stvari, ki jih je doslej pogrešal pri gospodarstvu. Zakaj bi stiskal še poslej? V gozdovih je lesa in doma spretnih in pridnih rok in vrh tega še srebro, ki je dragoceno. In voda ga prinaša. Ali se je že kdaj slišalo, da bi bili na svetu srebrni studenci? V njegovi grapi je tak studenec, za katerega ne ve nihče, v katerem zajema samo on. O, zakaj že tega ni prej vedel. Pa naj bo kakor hoče.

Res je že nekaj zamudil, pa bo še vedno dovolj. Dovolj zanj in za družino in še potomci bodo zajemali cndi. Ha! Alojnarjem ne bo zmanjkalo. Kajpak nihče ne sme izvedeti, kje ima srebrni studenec. Nihče!

S takim sklepom je bil prišel Alojna "h Katrini", kjer se je dobilo krepčilo za popotne in kjer so imeli stajo za tovarno žival. Toliko pameten je že bil, da se ni hotel podati na daljno pot na noč, ko ne ve, kje ga zaloti in ali bo mogel prenočiti pod streho ali ne. In ponoči! O, saj je vedel, da ni varno tovoriti po samotnih stezah, da je še marsikdo obžaloval neprevidnost, da se je podajal na tako pot, kjer so mu pobrali, kar je imel, in ga slekli do golega, ako se mu ni še kaj hujšega dogodilo. Kaj se ni povsod govorilo, da ob semanjih dnevih preže na vračajoče se sejmarje vsakovrstni rokovnjači in tolovaji? "Pri Katrini" bodo prenočevali poleg konj in blaga, in ko bo zjutraj obledela danica, tedaj bodo v hladu tovorili po dolini domov.

S težavo se je bilo še dobilo prostora za Alojnovi tri, potem so jim pa prinesli vina in bele loške pogače. O, kako se jim je prilegalo vino, kako jim je ugajala krhka pogača, ko so imeli doma samo zmesen kruh. V slast jim je šla in vino so pili kakor vodo, zakaj vroče je bilo in život je bil suhoten, da si je poželel kaj mokrega.

"Hej!" je klical oče, ko se je v vrču pokazalo dno in je rad odrinil tiste reparje, kolikor je veljalo vino, zakaj ni mu bilo treba stiskati več tako kakor prej, ko ni imel ničesar drugega naprodaj kakor posodo.

Kmalu so bili vsi Alojnovi z vsem omizjem v živahnem razgovoru, zakaj krščanski človek ne more biti samo zase, kadar ima polno sosedov okrog sebe. In ko so jim napijali sosedje, so jim vračali iz svoje posode. Nalivali so vino do vrha, da se je razlivalo čez robove in so se delale po mizi luže sladkega vina, v katerih so se opajale muhe in mušice.

"Od kod si pa?" so poizvedovali potem sosedje in ker so nekateri že s trga poznali kmeta s srebrom, je kmalu vsa gostilna vedela, kdo je in se je vse zanimalo za nje in so le vlekli iz njih:

"Kdo pa ste in odkod?"

Tedaj je Alojna spoznal, da se spodobi nekaj razodeti, zlasti ker je že izvedel od vseh, kdo so in odkod. I, kajpak bi jim povedal na polna usta in tako, da bi bili vsi takoj vedeli, kje je doma, ako bi ne bilo tistega studenca tam. Tako je pa moral le zakrivati, da se ni izdal in bi se ne bila raznesla skrivnost, ko je vendar bolje, da nihče ne ve, kje do biva srebro.

"S Tolminskega smo!"

Pa so hoteli vedeti, ako je kje s Cerkljanskega, morda onkraj šentviške gore in morda celo tam izza Tolmina,

O radovednost! Kako je bila Alojnu zoperna!

"S Tolminskega smo! V samotni grapi je naš dom", je razlagal Alojna in si mislil: pa premišljuje v kateri grapi, ko jih je vse polno po Tolminskem.

To so pa vedeli večinoma tudi poizvedovalci, zato jim Alojnova pojasnila niso zadostovala. Beseda je kar nenadoma izgubila tisto toplo zaupljivost, ki je navadno doma med znanci in prijatelji. Skrivnost, v katero se je odeval Alojna, je začela dražiti in kmalu so se slišale porogljive opazke in vmes hudomušni vzkliki.

Alojna se ni lovil za zbadljive besede, ko so ga kajpada dražile, pa je rajši pil, da je tlačil jezico. Nekaj neprijetnega se je bilo vleglo predenj.

"Kdor je pošten, se ne skriva!" je zavpil nekdo.

"In kdor ni pošten todi, ne bo med poštenjaki!"

Vedeli so, koga je hotel izzivavec zadeti in so vsi zrli Alojna in sinova.

"Nič se ne skrivamo", je odvrnil Alojna čez nekaj trenutkov, ko se mu je zdelo, da mora odvrniti.

"Vse sem vam povedal po resnici. V grapi na Tolminskem smo doma. Še nikoli nisem povedal drugače."

Pojasnilo ni zadostovalo, zakaj vsem se je zdelo, da jih hoče neznani kmet potegniti.

"Potuhniti se hoče! Ni pošten!" je vsekal nekdo proti Alojni.

In slišali so se vzkliki: "Ni! Slabo vest ima!"

To je privzdignilo Alojno. Poskočil je in zakričal, da je vse prepil:

"Kdo nam more kaj očitati? Pošteni smo!"

Srdito je ogledoval nasprotnike, ki so na prvi hip sicer osupnili, a se takoj še bolj razmahnili, ko so videli, da so spravili neznanca v zadrego.

"Poštenjaki z ukradenim blagom! Ropali ste! Roparji, pa ne poštenjaki!"

Zaljivke so pognale Alojnu vso kri v glavo in ker ni mogel najti primerne besede, s katero bi bil odbil nasprotnika, tedaj je stegnil roko in s stisnjeno pestjo kresnil izzivača po obrazu, da se mu je takoj pcedila kri iz nosa in je omahnil med tovariše, ki so še ravnokar odobraval izzivanje.

V hipu je bila vsa gostilna na nogah in se je vdeleževala prepira. Alojna je bil s svojima sinovoma osamljen, kar mu pa ni vzelo poguma, ter se je z vsemi silami uprl navalu nasprotnikov, ki so z vsemogočimi vzkliki udarili po njem s pestmi.

Hej, kako je vračal Alojna, kako sta mlatila sinova vse vprek, ko ni bilo treba nič premišljati, ker jim je bilo vse sovražno. Mize so začele plesati, posoda se je izpreminjala v črepine. Gola pest ni več zadostovala. Vsaka reč je bila dobra za krepelce, s katerim se potolče nasprotnika. Alojnovi so pač prestregli marsikak udarec, da so jim rastle bule na glavah in so krvave maroge pačile njihove obraze, toda še krepkejše so vračali. Kdor ni pod udar-

cem zgrmel po tleh, je zletel skozi vrata, bodisi, da se je rešil, ali mu je pa kateri Alojnarjevih pomagal. Tako je bilo kmalu več prostora "pri Katrini", da so se Alojnarji svobodneje kretali in lažje sopeli ter posegali po nasprotnikih.

Tedaj so trčili Alojnarji na prisotne žolnirje, ki se sicer niso vdeleževali prepira in ga tudi iskali niso, ki pa vendar niso mogli kar pobegniti, ko se je začel prepir s silo razvozljavati.

Žolnirska čast jim je branila bežati. Všeč jim je bila bojevitost neznanih ljudi, ki so kar igraje pomotali z nasprotniki in tudi niso imeli namena posegati vmes. Šele, ko Alojnovi oslepljeni in omoteni uspehov niso več razločevali med navzočimi in so smatrali vse ljudi za nasprotnike ter so segli tudi po žolnirjih, so se ti postavili:

"Stoj! Stoj!"

Kletvica se je razlegnila in zazvenčalo je orožje.

"Stoj! Stoj!"

Kdo bi se bal trde besede! Jeklina se pa zdrobi, samo zagrabit se mora prav. Gotovo bi se bila prelivala kri, bodisi žolnirska ali kmečka, najbrž pa oboja, ako bi ne bili tedaj planili v gostilno mestni stražniki s pripravljenim orožjem, ki so spretno ločili pretepače, ki so bili silno trdovratni in so tudi stražnikom kazali zobe. Ti so pa bili že izurjeni v takih bojih, zakaj to ni bilo prvo prerivanje v Loki, celo pa na semanji dan, ko pridere iz hribov in dolin vse v mesto in se dostikrat tam nadaljujejo prepiri, ki so se bili začeli bogve pri kateri cerkvi.

V nekaj trenutkih so bili Alojnovi na tleh, zakaj stražnikom so pomagali tudi napadene žolnirji in v kratkem času so bili tudi v železju in brez moči.

Šele zdaj je začel Alojna ubirati besede in bi bil rad dokazoval, da je on in so njegovi nedolžni, da

so napadavci drugi. Toda stražniki niso bili neumni, da bi mu bili verjeli in slepi tudi niso bili. Videli so razdejanje, ki so ga napravili v gostilni. Nekaj ljudi je ležalo na tleh, Katrina je pa jadikovala ob razbitih mizah in posodah in spraševala na vse grlo, kdo bo vse plačal. Ob vratih in oknih so se pa drenjali ljudje, zlasti tisti, ki so bili po zraku zleteli iz gostilne in so hrumeni:

"Primite jih! Držite jih! V ječo jih vrzite!"

Po dolgem času so loški mestni stražniki doživeli splošno odobravanje, ko so prijeli neznane kmete in jih gnali v mestno hišo na hladno.

Brez vsega usmiljenja so jih pehali pred seboj. Na prošnje in vprašanja so jim samo grozili in jih bili po obrazu.

In vsa razkačena množica, ki jih je spremljala, je odobravalala:

"Prav! Prav! Le po njih! Roparji! Ubijavci! Tatovi!"

Alojna se je kar oddahnil, ko so se za njim zaprla vrata mestne ječe in jih ni nihče več suval, nihče bičal s kruto besedo.

"Roparji! Ubijavci?"

Alojnova vest je bila čista. On in njegovi niso ubijali, niso ropali. Ali so pa mogli drugače govoriti s tistimi, ki so jih nazival roparje?

Skrbelo ga je samo, kaj bo s konji in blagom, kaj bo počela žena z otroki, ko ga ne bo domov o pravem času.

"Kje pa smo?" sta poizvedovala sinova.

"Sodbe čakamo", je odvrnil oče in se zamislil, da je preslišal radovedno vprašanje:

"Zakaj?"

(Dalje prih.)

Rev. P. Evstahij:

Še nekaj . . .

Še nekaj let,
še nekaj dni —
in pride sestra smrt;

in nekaj ur
in časkov pet —
in grob je moj odprte . . .

Še nekaj let,
še nekaj dni:
moj grob je prekopan . . .

Še nekaj let,
še nekaj dni — —
in pride sodni dan!

Li moglo bo
tedaj telo
na srečno desno stran?!

Kristus, kralj sveta. (Dalje.)

Rev. C. J. Smoley:

Človek izvršuje kako delo, stopa od nepopolnega do popolnega; slikar bo n. pr. najprej slikal drevesa, pozneje šele bo slikal pokrajine ali osebe iz zgodovine. Bog pa začenja pri stvarjenju pri najvišji stopinji, začenja pri sebi, in stopa k nižjemu. Najbližje, v čemur je videl samega sebe najbolj upodobljenega, je bil bodoči Bog in človek v eni osebi; najprej si je zamislil Boga-človeka, potem šele druge stvari, ki so po podobi Boga-človeka mogle biti ustvarjene: angele, človeka in druge stvari. Kristus je torej, kakor piše apostol Pavel Kološanom, "prvorojenec vsega stvarstva", prvorojenec v tem pomenu, da je kot Bog rojen od večnosti od Očeta, da je pa tudi kot Bog-človek prvi, ki je bil od Boga zamišljen — in po njem je bilo vse ostalo — kakor po njegovi podobi — ustvarjeno.

Apostol Pavel piše dalje, "da bivajo v njem vse stvari", da po njem še vedno vse stvari obstoje, ne zato, ker je Kristus Bog, ki s svojo vsegamogočnostjo ohranja in vzdržuje vse stvari, marveč radi tega, ker Bog na ljubo Kristusa Boga-človeka, vsled svoje združitve z njim, vse ohranja. Kakor smo rekli. Kristus je glava vsega stvarstva. Vzemite telesu glavo, pa bo telo razpadlo, telo brez glave ni vredno, da bi se ohranilo. Odstranite Kristusa z njegovimi milostmi, z njegovo častjo in dostojnostjo kot Boga in istočasno kot človeka, pa bo svet brez glave. Bi bil li svet še vreden, da bi obstal? Po Kristusu je svet nastal, brez njega bi ga bilo konec.

Po Kristusu so ustvarjene vse stvari, so ustvarjene zaradi njega. Vse, kar je nepopolno, je ustvarjeno za to, kar je popolno, zemlja, zrak, voda služi rastlinstvu, rastline živalim, živali ljudem. Za koga pa so ustvarjeni ljudje? Edino le zase? Ne, ampak za neko višje bitje, kakor smo mi sami, ustvarjeni so za Boga. Med Bogom in ljudmi pa stoji Kristus, Bog in človek: "Vse je vaše, vi ste pa Kristusovi," pravi sv. Pavel. Zato se morajo vsi ljudje združiti s Kristusom, morajo se podrediti njemu in po njem Bogu, da bi dospeli do svojega cilja: "Kakor je prišel po enem človeku greh na svet in po grehu smrt, tako bo prišlo po enem človeku (Kristusu) vstajenje iz mrtvih." (1. Kor. 15.)

Končno piše apostol Pavel Kološanom (17, 19): "Bog je namreč hotel, da vsa polnost prebiva v njem (Kristusu), da je po njem spravil veselje s seboj, ko je sklenil mir po krvi njegovega križa,—po njem, — bodisi kar je na zemlji, bodisi kar je v nebesih." Kristus je odrešil svet s svojo smrtjo na križu. Druge božja oseba, Sin Božji, je s posredovanjem človeške Kristusove narave zadostila za človeštvo, in s tem si je pridobil Kristus kot človek pravico, da vlad

da nad svetom. Zato ga nazivamo "našim Gospodom".

Če je Kristus naš Alpha in Omega, naš začetek in naš konec, naš Stvarnik, naš pravzornik in Obnovitelj, naša glava in naš cilj in višek popolnosti vsega stvarstva, moral bi svet dati slovo vsem Balom in Astartam, moral bi se odvrniti od vsega, s čimur hočejo satanovi priganjači nadomestiti ljudstvu edinega pravega Boga, vsi narodi bi morali jednoglasno proglasiti Kristusa kot svojega Gospoda, kot svojega edinega in pravega Kralja. To je namen sv. očeta. K temu naj bi vedel in povzbujeval narode novo vpeklani praznik Kristusa-kralja.

Bog sam je pravi in edini Gospod in Kralj sveta in vsega stvarstva, nikdo drugi, razun da je Bog dal komu moč, oblast in pravico, da vlada, kraljuje nad svetom. To pravico pa je Bog dejansko dal Kristusu Gospodu, Kristus je torej kralj sveta.

Ni pa vsakdo, ki ima pravico do vlade, do kraljevanja, tudi priljubljen in zmožen vladar. Razun raznih osebnih mora imeti še druge lastnosti in zmožnosti, v prvi vrsti dobrotljivosti. Bili so zmožni in skušeni vladarji, pa niso bili priljubljeni pri podložnih, ker jim je manjkala dobrotljivost, manjkala jim je dobra volja, da bi storili podanike srečne. Pri Kristusu Gospodu se nam kaj takega ni bati; kajti kot Bog je imel in ima vse dobre lastnosti v najvišji, neskončni meri, pa tudi kot človek je vzor, nedosežen vzor popolnosti. Pri nobenem človeku ne najdemo tako dobrih in krasnih lastnosti kakor pri Kristusu. Če iščemo pokorščino, kje jo bomo našli, ako ne pri Njem, ki je bil pokoren, in sicer pokoren do smrti na križu? Hočete li poznati ponižnega, tihega človeka? Obrnite se na Kristusa, ki je klical vse k sebi: "Pridite k meni vsi . . . in učite se od mene: Jaz sem tih in ponižnega srca." Tožite, da nikjer ne vidite ljubezni, sočustva, usmiljenja! Odprite evangelij, pa boste videli v Kristusu vtelešeno Ljubezen, ki je prišla na svet iskat, kar je bilo zgubljenega, da bi nikdo ne bil pogubljen, ampak da bi vsak, ki v njega veruje, ieml večno življenje. Prepričali se boste o Kristusovem sočustvovanju, če preštejete, koliko bolnikov je ozdravil, koliko mrtvih vzbudil k življenju, koliko žalostnih je potolažil, koliko lačnih nasitil, koliko revnim in zapuščenim oznanjal evangelij. Našli boste usmiljenje, kateremu ni enakega, v priliki o dobrem pastirju in o zgubljenem sinu, o zgubljenem denarju, v dogodku s Cahejem, pri Mariji Magdaleni, pri razbojniku na križu. Vse druge čednosti, katere so vam znane, boste našli pri Kristusu. Ni človeka, ki bi ga mogli s Kristusom primerjati. Zato se pa lahko vsakdo, kdor hoče doseči popolnost, uči od Kristusa, o njem velja še vedno, kar

je rekel sam o sebi: "Jaz sem luč sveta, kdor veruje v mene, ne hodi v temi." Pa ne samo radi svojih čednosti, ampak tudi radi svoje modrosti in skušenosti je Kristus luč sveta. Že kot dvanajstletnega dečka so ga občudovali v templju radi njegovih vprašanj in odgovorov, kako so ga občudovali šele potem, ko je začel učiti! Pozna življenje vinogradnikov, poljedelcev, pastirjev, kajti pri svojih pridigah in prilikah se vedno poslužuje zgledov in podob iz njihovega življenja; pozna življenje v palačah bogatašev, pa tudi bedo revežev, kakor je bil Lazar; po-

ampak tudi kot človek obdarjen z neobičajnimi vrlinami in zmožnostmi, povzpeli v državi na najvišje mesto, pa tega ni storil. Lahko bi si bil nakopičil bogastvo, postavil si krasne palače, lahko bi imel najkрасnejše življenje, še veliko lepše, kakor drugi, ki so se povzpeli do moči in oblasti. Kristus pa je ostal reven, ubog celo svoje življenje, umrl je reven, kakor je bil reven rojen. Ni zapustil za seboj milijonov, ampak še iz križa je prosil druge usmiljenja za svojo Mater, katero je zapustil na svetu brez vseh sredstev. Zato je pa vse svoje zmožnosti porabil za

Pri bolniku.

zna površnost in hinavščino učnikov zakona in pismarjev, pozna pa tudi dobro voljo in srce prostega ljudstva. Nič mu ni prikrito v življenju posameznega človeka, znane so mu napake družinskega življenja, pozna dobro tudi vse državne razmere in zadeve; ni li imenoval Heroda lisjaka? Takega kralja potrebuje svet, ki bi poznal vse sloje in vrste naroda, da, vsega človeštva, ki bi našel zdravila proti boleznim našega časa, ki ne bi skrbel zase, za svoj blagor, ampak za srečo in blagostanje njemu izročeni narodov.

Kristus bi se bil mogel ne samo kot Sin Božji,

blagostanje ljudstva; učil jih je, kaj morajo storiti, da bodo srečni tu na svetu in potem po smrti; ustanovil je družbo (cerkev), da olajša ljudem izveličanje, obiskaval vasi in mesta, bojeval se povsod proti nevednosti, proti telesni in duševni bedi, ker so se mu množice smilile, za vse je skrbel, v palačah bogatašev je iskal izgubljene duše, pa tudi revežev ni pozabil, klical je k sebi otročiče, skrbel za vdove in sirote, z eno besedo: Kjerkoli je bil in hodil, povsod je izkazoval dobrote — drugim.

(Konec prih.)

Anton Martin Slomšek.

Sr. M. Lavoslava:

Slomšek, zvezda sv. Cerkve.

RAVA ljubezen nima meje, nikoli ne počiva. Tudi Slomškova ljubezen do bližnjega in do Cerkve se ni ustavila ob meji škofije; silila je dalje in dalje tja k daljnim bratom na vzhod in severovzhod. Obžaloval je bridko usodo, ki je zadela Slované in Grke, ko so se zaslepljeni po krivih naukih heretika izvili iz naročja ljubeče matere, Cerkve. Vedel je sveti škof, da je odpad vzhoda zasedal Cerkvi rano, ki še vedno boli, ki se bo zacelila šele takrat, ko se njeni zašli otroci vzhoda vrnejo k njej. Smilili so se Slomšku bratje Slováni, ki žive žalostno življenje brez sonca, brez matere. Tako iz vsega ljubečega srca jim je želel olajšati pot vrnitve, — ustanovil je bratovščino sv. Cirila in Metoda s sedežem v cerkvi sv. Jožefa pri Celju. V tej cerkvi je tudi dal postaviti krasni oltar, ki je posvečen velikima slovanskima blagovestnikoma. Udje te tako potrebne bratovščine molijo vsaki dan za izpreobrnjenje razkolnih Slovanov k katoliški cerkvi. Z vso vnemo je priporočal to bratovščino duhovnikom in ljudstvu. Tako-le jim je pisal v pastirskem listu: ". . . Cerkve je razcepljena na dva velika kosa, in ta nesreča je zlasti bridko zadela Slované. Več kot dve tretjini sta odcepljeni od debla katoliške cerkve. V prepadu cerkvenega razkolništva je utonila Slovanom zvezda krščanske izobrazbe, ki jim je v devetem stoletju po splošnem, v krščanstvu posvečenem pismenskem jeziku zasijala tako veličastno; v tem globokem brezdnu je izginila Slovanom jutranja zarja vzajemnega slovstva. Srce naroda, sv. vera namreč, je bilo raztrgano, in Kristus nam kaže še današnji dan bolj kakor kdaj raztrgano oblačilo sv. cerkve posebno med Slováni, kateri si med seboj stoje tako blizu in vendar tudi tako daleč . . . Povabim torej vse duhovnike in vernike, celo naše ločene brate in sestre, v to društvo molitve. Večje ko bo naše društvo, močnejša bo vojska vojščakov Kristusovih za kraljestvo božje na zemlji. Naše orožje — molitve in dobra dela, ne seka nobenih ran, temveč jih celi, potre vse zadržke, zmaga najsrdečejše sovražnike, pridobi narode in kraljestva, je vselej nepremagljivo in nam je porok zmage tudi čez ledeno razkolništvo; zakaj veliko premore stanovitna molitev pravičnega . . . Veste pa, moji bratje, če je kdo zašel od resnice in ga kdo izpreobrne, da reši njegovo dušo smrti in zakrije obilnost grehov! Morebiti še niste nikoli prosili v imenu Jezusovem za izpreobrnjenje razkolnikov. Prosite in boste prejele, da bo vaše veselje popolno . . ."

Verni so se z veseljem odzvali klicu svojega nadpastirja in bratovščina se je vedno bolj in bolj širi-

la. Mnogo članov je imela tudi po drugih škofijah; ob Slomškovi smrti je štela že poldrug stotisoč udov.

V Slomškovem času je sv. Cerkve z žalostjo zapazila, da so razni redovi, ki so ji bili prej v ponos, postali mlačni, da so se oddaljili od svojega cilja. Potrebovali so reformacije. Sveti oče je izročil skrb za preosnovo redov v bivši Avstriji tedanjemu praškemu kardinalu, ki je že mnogo slišal o modrosti in apostolski delavnosti lavantinskega škofa Slomška. Njega je kardinal izvolil za pomočnika. Prosil ga je, naj obišče vse samostane oo. benediktincev in naj ukrene vse potrebno, da se povsod zopet uvedejo čista pravila sv. Benedikta. Ta naloga je bila častna, a obenem polna težav in zvezana z mnogimi žrtvami. Slomšek ni pomišljal; kot zvesti sin Cerkve se je takoj odpravil na delo.

Ves bolehen je nastopil utrudljivo pot vizitacije. Iz kraja v kraj je hodil, v vročini in mrazu, prezirajoč vse, kar se mu je stavilo na pot, da ga odvrne od njegove dolžnosti. Obiskal je petnajst opatij. V vsakem samostanu se je dolgo mudil. Zjutraj in zvečer je govoril redovnikom v cerkvi, čez dan je pa zasliševal posamezne sinove sv. Benedikta. Ponoči pa, ko je že ves samostan sanjal sladki sen, je Slomšek čul in opravljal svoje molitve, ki so klicale k nebu za blagoslov spavajoči samostanski družini. Nad eno leto je Slomšek vršil to težavno službo in dovršil jo je v splošno zadovoljnost cerkve in kardinala, ki mu je pisal, da mu je ravno to delo vpletlo veliko biserov v krono, ki ga čaka onkraj groba.

Še ni smel počivati Slomšek, čeprav se mu je že bližal večer življenja. Leta 1862 je sv. oče povabil v Rim vse škofo celega sveta, da se udeleže slavnosti, ko bodo japonski mučeniki prišteti svetnikom. Želja papeža je bila Slomšku povelje. Hotel je napraviti še to pot, da pokaže svojo udanost in ljubezen do cerkve in papeža. Predno pa je odšel, je ukrenil vse potrebno za slučaj svoje smrti. Napravil je oporoko in se poslovil na prižnici od Mariborčanov, ostalim vernikom po škofiji pa je poslal krasni pastirski list.

Potoval je skozi Bavarsko, Švico in Francijo. Ko je gledal številne protestantske cerkve, v katerih se je nekdanj opravljal nekrvava daritev, je pisal domov: "Njih (cerkva) otožni stan glasno oznanjuje, da jih je domači gospod zapustil." Bolelo ga je, da je protestantizem oropal Jezusa njegovih tabernakljev.

Ko je naposled po trudapolnem potovanju dospel v večno mesto, se je nastanil v nemškem kolegiju. Ker ga je sv. oče jako čislal, ga je sprejel v zasebni avdijenci. Z zanimanjem je poslušal, ko mu je Slomšek pripovedoval o svojih dobrih Slovincih

in z veseljem mu je podelil blagoslov za vso njegovo škofijo. Povzdignil je ponižnega škofa k časti "prisednika apostolskega sedeža" in "rimskega meščana", da mu poplača trud, ki ga je imel Slomšek s preselitvijo škofijskega sedeža in da s tem prizna njegove zasluge za sv. Cerkev v splošnem.

Veselega srca se je vračal Slomšek v domovino. Na Dunaju je rekel prijateljem: "Bil sem v Rimu in sedaj bom umrl." Morda je res slutil, da ne bo več dolgo. V Maribor je došel čisto nepričakovano in šel peš do stolnice, kjer je opravil sv. mašo v zahvalo za srečno potovanje. Prihodnjo nedeljo pa je razleco pozdravil svoje podanike, ki so bili neizrečeno veseli vrnitve dragega jim škofa. Govoril je s takim navdušenjem, da je moral prenehati sredi govora — prvič v svojem življenju — narod pa je plakal ginjenja.

Slomšek, širitelj omike.

Vkljub mnogemu poslu, ki ga je Slomšek posvečal škofiji in Cerkvi, je še vendar našel časa, da ga izpolni z delom za napredek slovenskega ljudstva. Z vero je hotel obenem vcepiti narodu tudi pravo omiko. Že kot špiritual, šolski nadzornik in dekan je neizmerno mnogo storil v procvit šole, a delokrog mu je bil kolikor toliko omejen. Ko pa je postal škof, se mu je odprla pot do vseh merodajnih faktorjev šolstva. Najuplívnejše osebe pri tedanji avstrijski vladi so ga visoko cenile radi njegove splošno znane učenosti in modrosti.

Leto 1948 je prineslo enakopravnost vsem avstrijskim narodom. Pokazala se je v jasni luči krivica, ki so jo Slovenci trpeli že stoletja in stoletja. Narod je imel pravico tlačaniti in trpeti in mirno gledati, kako se je Nemeč šopiril po deželah, ki so bile nekdanj popolnoma slovenske. Gledati je moral narod, kako so ubijali po šolah slovenščino, kako so jo zaničevali in jo sramotili, in to po šolah, ki so jih podpirali Slovenci sami. Vlada sama je uvidela, da tako ne more iti dalje, da je treba dotedanji šolski sistem opustiti in vpeljati novega. V Slomšku je videla moža, ki je bil zmožen, da izpelje zavoženi voz šolstva iz močvirja. Zaprošila ga je pomoči: da popravi prejšnje knjige in preskrbi novih.

Kdo je bil bolj vesel tega kot Slomšek! Takoj je obljubil sodelovati in s pogumom in gorečnostjo je pričel težko delo. Mnogo šolskih knjig je sam spisal; nekaj takih, ki so bile že prej v rabi, je popravil. Nagovarjal je nadarjene učitelje, naj poskusijo pisati. Vsa njih dela je pregledal in popravil. Lahko rečemo, da Slovenija še ni imela večjega pedagoga kot je bil Slomšek. Znal je na preprost a obenem zajemljiv način povedati to, česar je hotel naučiti učence. Poznal je narod in vedel, česa najbolj potrebuje in kako naj se mu poda, da bodo imele knjige zaželjeni uspeh. In imele so ga! Čehi in Rusi so bili srečni, da so se smeli okoristiti z deli Slomška.

Poljski in ruski pedagoški časopisi so pridobivali vedno več in več naročnikov, ker so prinašali članke o Slomšku, ki ga je ves tedanji izobraženi svet visoko cenil. Tudi avstrijska vlada je priznala njegove zasluge na polju šolstva. Tako-le mu je pisala: "Vlada se šteje srečno, da je v njih osebi našla moža, kateri tako združuje v sebi poklic, veljavo in učenost, da bo začetek, ki je v prid šolskim otrokom, gotovo prišel do zaželjenega konca."

Priredil pa je Slomšek šolske knjige dvojne vrste: Slovenske, ki so jih rabili povsod po slovenskih šolah, in slovensko-nemške, ki so bile potrebne v krajih, kjer so živeli Slovenci pomešani z Nemci. Sekovskemu škofu so vse Slomškove učne knjige zelo ugajale. Dejal je, da so "za šolo zelo pripravne in kažejo učenost in pobožnost pisateljevo."

Pridno je tudi Slomšek sukal pero v prid naroda, ki je že odrastel šoli. Zdaj mu je poslal v "Drobtinicah" kako povest v razvedrilo, zopet drugič mu je širil duševno obzorje s potopisi. Nauke, ki jih je še prav posebno hotel položiti narodu na srce, je navadno podajal v obliki prilik, basni in krasnih izrekov, ki še danes žive med ljudstvom. "Hočeš druge vneti, moraš sam goreti. Kriva vzgoja otrok je slabih časov mati. Miza, ki se z molitvijo konča, ne bo stradala. Kdor rad bolnikom streže, si rajski venec veže. Hočeš veselo in srečno živeti, uči se potrpeti." Taki in enaki izreki, namenjeni vsem časom, različnim stanovom, se najdejo v vseh Slomškovih spisih. Veliko jih je in vsi izpričujejo globoko modrost avtorja.

Slomšek je bil tudi izvrsten življenjepisec. Mnogo marljivih delavcev na polju omike je otel pozabljenosti. Ovekovčil pa je samega sebe med preprostim narodom z delom: "Dejanje Svetnikov." Pridige, ki jih je imel v stolnici v nemškem jeziku, je predstavljajal v slovenščino in jih po "Drobtinicah" pošiljal med ljudstvo. Marljivo je tudi pisal v nemške in slovenske bogoslovne časnike. Med vsemi časniki mu je bila najdražja "Zgodnja Danica". Priporočal jo je duhovnikom in ljudstvu. Vedel je pač Slomšek, da je katoliško časopisje velikega pomena — z njim pride v hiše in duše Bog in vera in čednostno življenje.

In pel je Slomšek Slovincem. Njegove pesmi sicer niso umotvori prve vrste, a iz njih veje nežnost, prisrčnost in ljubezen.

Bil je sicer rojen pesnik, a pri tolikem drugem delu, ki je bilo združeno z njegovim poklicem, ni imel časa piliti in popravljati svojih pesmi — narod jih je pa vseeno hvaležno sprejel in mnogo jih je ponarodelo. To pa je najboljšje spričevalo za pesnika: da se njegova dela ohranijo med ljudstvom. Slomšek še sedaj živi med narodom v svojih pesmih in živel bo, dokler bo Slovenec ostal Slovenec.

(Dalje prih.)

Kraljevsko delo.

NEKI srednjeveški kipar je klesal visoko na cerkvi kip Matere božje. Delal je mesece in mesece na tistem kipu. Obiskovali so ga radovedneži med delom in so ga vpraševali, zakaj obdeluje kip tako natančno, saj ne bo mogel nihče na taki višini spoznati mojstrskega njegovega dela. Pa kipar se ni brigal za te ugovore. Klesal in klesal je naprej, da mu je pot tekela s čela, kakor da bi delal kraljevo krono, ki jo bodo nosili stotisoči in jo občudovali. Za ljudi in njihovo hvalo mu ni bilo nič, tudi ne za plačilo, ki ga je dobil od mojstra. Svoje duše, ki jo je vtisnil v mrtvi marmor, bi ne dal za stotisoče. Tistega veselja, ki ga je čutil v duši, ko je ustvarjal svoje delo, bi mu ne mogel nihče poplačati. Vedel je, da le Tistemu more darovati tako visoke reči, ki pošilja sonce tudi na najvišje hribe in bo upošteval njegovo delo, ki ga je napravil.

To visoko naziranje o delu bi morali imeti vsi, bodisi delavec ali kmet, uradnik ali cestni pometlač. To mišljenje o delu napravi tudi delo edino vredno človeka. Če kdo kuje železo ali piše akte na ministrskem stolu, če krpa žena raztrgane nogavice ali kaka dama sodeluje pri največji dobrodelni prireditvi, je pred Bogom vse eno in pred vsemi mislečimi ljudmi, ki presojujejo človeka po duševnem bogastvu in notranji vrednosti. Gre le za to, da je človek z vsem srcem pri delu, da črpa najboljše moči in sposobnosti iz samega sebe in jih vdahne svojemu delu.

Na tem svetu smo kakor igravci, ki igrajo gledališke igre. Eden igra berača, drugi bogatina, eden kmeta, drugi kralja na odru. Ko pa igra konča, odložijo vsi svoje maske. Ne gre več za to, kakšnega pomena so bili, ali kralj, kraljica, ali berač ali priprosta žena; za kulisami, ko odpadejo vse obrazine, gre le za to, kako si igral, s kakim srcem, navdušenostjo, vestnostjo.

So v naših časih ljudje, ki stojijo kakor srednjeveški kipar visoko nad vsemi kričavimi in sebičnimi delavskimi metodami zdajnega časa; to so tisti nemoderni ljudje, ki stojijo s požrtvovalno udanostjo in notranjo navdušenostjo za tistim malim kolescem svojega poklica, ki pomaga ohranjati svetovni stroj v pravem teku. — Železničar stoji na svojem mestu in skrbi, da pride vlak ob pravem času. Čevljar se upogiba nad malimi otroškimi čevljički, kakor da bi jih napravil za božje dete samo. Njegov trud mu ne bo poplačan, pa kaj de: to je njegovo veselje. Pisar zлага z natančnostjo, kakor da bi šlo za stotisoče, suhoparne akte v red. Cestar tolče z vestnostjo kamenje, kakor da bi zbiral denarje za svojo mošnjo, perica stoji za plohom in snaži perilo in se veseli, kako se bo belilo od čistote, gospodinja posprav-

lja po hiši, kakor da bi snažila kraljevo palačo. — To so vsi tisti tenkočutni, tihi, velikodušni ljudje, ki opravljajo svoje delo od srca, na katerih sloni sreča stotisočev, kultura in obstanek milijonov.

To so kralji dela, ki stoje v nasprotju proti vsem tistim, ki opravljajo svoje vsakdanje delo le za silo, ker tako mora biti, ker se ne morejo izogniti delu. Taki "za silo" delavci našega časa pač ne vejo, da je delo človeka več vredno kot delo vprežne živine, ki dela le za hrano. Delo človeško se ne da poplačati z denarjem in s hrano, treba je večjega plačila. To plačilo je v naših dušah, znati ga moramo pričarati iz samega sebe.

Delavcev, ki delajo s srcem, moramo iskati posebno v današnjih časih. Vse udejstvovanje modernega človeka je dostikrat mehanično ponavljanje razvitega priučenega dela. Ustvarjajoča fantazija, ki z veseljem gleda na svoje delo, se ob mehaničnem delu v tovarni ne more razvijati. Kar je v človeku umetnika, se more pri takem delu le težko razviti. Po končanem delu ne more z veseljem ogledovati svojih izdelkov in se naslajati ob njih. Vsak dan proizvaja vedno enake tope mehanizme, ki nimajo nobenega življenja, ali pa ga ne zanimajo, ker nima od njih prav nič razven trpljenja. Ne more misliti na izpopolnitev v svojem poklicu, ne ob nedeljah in praznikih gledati z vzvišenimi občutki na svojo delavnico; ne more se pogovarjati s svojimi poklicnimi tovariši o stanovskih zadevah in ustvarjajočih načrtih.

Kolikor še ni vzel veselja do dela modernemu delavcu mehanizem industrije in tehnike, mu ga jemljejo tisti, ki se vsiljujejo delavcu kot njegovi najboljši prijatelji in odrešeniki (socialdemokracija, komunizem, boljševizem). Ti žalostni osrečevalci delavcev delajo po načrtu na to, da delavcem vzamejo veselje, napravijo delavce nezadovoljne, jim vzbujaajo nade, ki se sploh ne dajo uresničiti, jim dražijo poželjivost in jim jemljejo zadnjo iskrico vere. Poslednji preostanek veselja do dela uničijo tako v vseh teh, ki se predajo njihovem vodstvu.

Posebno žalostno pa je, da vpliva to neveselje in nezadovoljnost, ki se poloteva mas, kakor kužna bolezen na vse sloje. Mrki in jezni pogledi, stisnjene pesti in sovrašтво napravijo tudi vesele ljudi nevesele, kajti človek je socialno bitje in ne pes, ki gloda svojo kost v kakem kotu. Življenski zrak lastnega veselja mu je priznanje bližnjega. Imeti mora mir v svoji globlji vesti, če se naj smeji; kajti pravi smeh izhaja iz globočine, iz osušenih solz, iz strtih verig, iz odrešene sebičnosti. Mi dvomimo nad svojim smenjanjem, če drugi ostanejo nemi; veselje je petje v koru. Tako govori F. W. Förster. Mi moramo ob

takih razmerah zdvojiti nad človekom in njegovo srečo, ako ne najdemo protiuteži proti tej silni dekadenci. Sredstvo, ki bo pomagalo, je le v višjih duhovnih vrednotah, ne samo v mehaničnih odredbah sorialne zakonodaje. Modernemu človeku se posebno mora vilit nazaj duha pravega delavca, da mu ne bodo ubili silni mehanizmi kulture duše. O

sedanjem človeku žal veljajo R. Emersonove besede: "Prebivalstvo naših mest je brezbožno, materialistično ne pozna nobenih vezi, nobenih bratskih čustev, nobenega navdušenja. To niso ljudje, temveč potujoči glad in žeja, učlovečene bolestne sanje in poželenja."

Mladosti vsak se veseli. . .

Vzgoja, publična šola in cesta.

P. Aleksander, O.F.M.:

VA najmanj priljubljena meseca sta otroku gotovo mesec september in oktober, na drugi strani sta pa starišem najbolj dobrodošla meseca. Zakaj? Otrokom zato nista všeč, ker jih zopet za celih osem, deset mesecev prikujeta na šolske klopi; starišem sta dobrodošla, ker si morejo zopet spočiti svoja ušesa, svoje oči, svoje roke, ki so bile med celimi počitnicami kakor lok napete.

Meseca september in oktober sta meseca šole, meseca, v katerem je šola in šolska vzgoja vsakemu v mislih, vsakemu v besedi. Stariši, časnikarji in pošklicani učitelji naroda, vsak skuša po svoje tolmačiti in razglabljaati važno šolsko vprašanje, — vprašanje vzgoje.

Katoliškim starišem in katoliškim vzgojevcem mora biti predvsem važno vprašanje katoliške vzgoje. Da je katoliška vzgoja, vzgoja po načelih Cerkev in Boga, tega ni treba naglašati; dober katoličan ve, da sta Cerkev in Bog počelo vsega katoliškega nehanja, torej sta tudi počelo katoliške vzgoje. Toda mnogi stariši ne poznajo in ne priznajo tega počela.

Publična šola, pa cesta, to sta glavna faktorja pri vzgoji njihovih otrok, publična šola in cesta sta gonilna motorja, ki jim dajeta pravce pri vzgoji.

Publična šola? Da, publična šola. Pri tem ne mislim ravno na ono stavbo tam na cesti, kjer je nad portalom, nad vratmi z debelimi in svetlimi črkami pisano: "Public School", ne. Mislim pa na ono stremljenje publične vzgoje, ki hoče vreči križ iz šole, ki hoče vzgojo brez Boga. — Stariši, zakaj mislite, je katoliška cerkev proti javnim šolam? Zakaj s tako silo zahteva od katoliških starišev, da pošiljajo otroke v farne šole? Ali zato, ker so publične šole slabe, ker ne odgovarjajo zahtevam zadostne vzgoje? Ali zato, da dajejo sesterskim kongregacijam in redovom nekaj kruha? Ali morda celo zato, da sama dela lepe centke in dolarčke? — Publične šole so dobre, Cerkev jim ne more vzeti kredita, kakor da ne store svoje. Tudi radi sester ne podpira cerkev farnih šol. Če bi bile sestre zgolj od 35 tolarjev mesečne plače odvisne, bi si še ajdovca ne mogle rezati. In cerkev, da bi si sama delala dobiček? Larifari! Zakaj so pa cerkve, ki imajo šolo, veliko bolj zadolžene, kakor one, ki je nimajo? — Cerkev zahteva, da stariši pošljejo otroke v katoliško šolo zato, ker ve, da je le verska vzgoja trdna in temeljna podlaga poštenega in zdravega življenja držav in človeštva.

Washington je rekel: Kdor izdira ljudstvu vero

iz srca, podira stebre države. Z vero je pa tako: Če jo skrbno ne neguješ, če ji ne prilivaš z milostjo božjo in naukom božjim, shlapela ti bo iz srca kakor pena. Publična šola ni sovražnica cerkve, je pa zajedavka njena. Zajedavka je pa zato, ker ne priliva korenini vsega dobrega in poštenega — veri. — Spominjate se še morda, da so vam v starem kraju po hišah visele drobne tablice s tem-le napisom: Kjer je vera, tam je upanje, tam je ljubezen. Kjer ni vere, tam ni upanja, ni ljubezni. Kjer vere ni, tam ni sreče ni, kjer sreče ni, pokoja ni in ni vesti, kjer ni vesti, je daleč Bog, vsa hiša polna bo nadlog. — Brez vere torej ne more biti blagostanja, ne sreče, ne pravega trajnega uspeha. Torej publična šola z vso svojo vzgojo ne more dati tega kar daje katoliška šola.

Stariši, komu bote tedaj izročili svoje otroke? Dobri stariši, ki jim je na srcu dobro otrok, bodo pošiljali svoje otroke tja, kjer jim bo šola v srečo in blagostanje, kjer dajo nekaj tudi na dušo, ne le na telo. Dobri stariši se ne bodo tresli in jezili, če bo treba tudi nekaj centov žrtvovati za to vzgojo, vedoč, da je vzgoja katoliških šol kapital, ki se bo v moralnem oziru obnesel z obrestnimi procenti.

Drugi faktor vzgoje v Ameriki je cesta. Če smo rekli, da je publična šola zajedavka Cerkev, moramo reči, da je vzgoja ceste zmaj, lintvern, ki puha svojo strupeno slino na vse strani in mori, kar je še dobrega v srcu mladine. — Cesta, to je ona prokleta zvodnica, ki zvaaja mladino v kremplje strasti in neugnanosti, cesta je banditka, ki trga iz dobrih src korenine poštenosti; cesta je roparka, ki je dobrim materam in očetom iztrgala že toliko hčera in sinov iz objema in iz družine in jo vrgla v žrelo javnega pohujšanja, divjih zakonov in brezboštva. Cesta ustvarja one nepremostljive prepade med ameriškimi otroci pa starokrajškimi stariši, ono godrnanje in preklinjanje in sovražstvo otrok do "greenhornskih" starišev. Kratko: Cesta ustvarja delomrzno, ošabno, nehvaležno in pohujšano mladino, mladino, ki ji je vse sveto, kar je proketo, ki ji je vse proketo, kar je sveto.

Kaj mislim s to cesto? Cesta je vendar nedolžna reč sama na sebi. Da, je nedolžna, toda cesta je dvojne sorte. Ena je ona cementna, ki je last mesta. Drugo cesto pa ustvarja brezbriznost onih starišev, ki jim je več denar od lastnih otrok. Zjutraj gresta na delo oče in mati; kaj jim mar, kje so otroci čez dan? Zvečer prideta domov, oba trudna in upehana, ali bota sedaj še za otroci letala? Bodo že prišli. Če ne bodo prišli, jih bomo pa nabili. Otroci so popolnoma prepuščeni cesti, slabi družbi. Ves dan

prebije sam brez varstva, brez nadzorstva. Ni očesa dobre matere, da bi mu bilo to oko luč na pot življenja, kod in kam naj krene, ni dobre besede matere, da bi mu povedala, kam sme in kam ne sme. Če potem otrok ni angelj, se pa mati jezi, s surovostjo nadira svoje otroke, s pestmi ubija pojme poštenosti in lepega vedenja. Matere, dobre otroke—angelje more dati le dobra mati, ki ji je vzgoja otrok prvo, in ne denar ter špekulacija, kje si bo nagrahala preje dosti denarja in premoženja in lepe hiše in ne vem česa še vsega. Cesta brez nadzorstva matere je rodila še same hudičke z desetimi rogovi. Cesta bo tvojemu otroku vzela nedolžnost, cesta bo tvojemu otroku vzela poštenje in vsak čut za dobro stvar, če ne boš ti njegov varuh vsepovsod.

Anton Boštele:

Molitev.

Gospod, saj je jasno kakor na dlani
vse, čisto vse,
in vendar ni miru od nikoder
v ubogo srce.

Na Tvojem oltarju se sveče belijo
in cvetje dehti,
pred Tvojim oltarjem lučka trepeče
in duša ihti.

Je tema od zunaj, je tema od znotraj,
je tema povsod?
Dal si mi misel, daj mi še milost,
o dobri Gospod!

Da bi bila država bolj pametna in bi dovolila tudi otrokom po 15. letu lahko delo, bi bilo bolje seveda, da bi bilo več zaslužka za može, bi bilo tudi boljše, materam bi ne bilo treba hoditi na delo. Toda vsi ti razlogi, vsi ti "če" pa "ako", pa naj jih prinese kdo še tisoč in tisoč, ne odtehtajo svete, najsvetejše dolžnosti vsake matere, da vzgaja otroke v krogu družine, na materinem srcu, pod varstvom materinega očesa, ne pa v okrilju ceste.

Oče je postavljen, da se bije z življenjem za vsakdanji kruh in za telo družine; ti, mati, nisi za to odločena, ti so odločena za to, da se biješ z življenjem za dušo svojega otroka, za vsakdanji kruh duše, ki je v dobri, pošteni in krščanski vzgoji.

Tih večer-

Nocoj tako tiho je v meni,
kakor luč sem, ki mirno gori,
podoba Marije obseva
in njene sladke oči.

Nocoj tako tiho je v meni,
da sem kakor šopek dehteč
na božji oltar postavljen
sredi dehtečih sveč.

Nocoj tako dobro je v meni,
da bi ves svet objel,
s poljubom ogrel mrzla srca
in jim o ljubezni zapel.

Mihec in Barbika.

3.

A praznik pa je prišel Mihec domov. Pristopil je k Barbiki, jo prijel za roko in jo peljal k mizi. Ko je položil na mizo zavitek, ki ga je bil prinesel s seboj, ga odvezal, in ko so se pred Barbikinimi očmi pokazale v pisan papir zavite sladčice, tedaj se ji je izvil vzklik iz ust:

“Joj, Mihec, ali si to meni prinesel?!”

“Komu pa! Za praznike sem ti prinesel. Kupil sem že za svoj denar. No, le vzemi! Vse je tvoje!”

Vzela je, ogledovala in se čudila. Še Miklavž ji ni nikoli prinesel kaj takega. Prekladala je in vse rahlo prijemala, da bi se kaj ne podrobilo. Potem pa je šla v vežo za materjo, jo prijela za rokav in dvignila obraz k nji:

“Mati, jaz imam Mihca res zelo rada!”

V tistih božičnih dneh mu je vse povedala, kaj je delala, ko njega ni bilo. Peljala ga je tudi v hlev, stopila k jagnjetu in ga pocukala za volno.

“Temule sem dala ime Mihec . . .”

Pogledala je izpod čela na brata, kaj bo rekel.

“Zakaj?” se je začudil Mihec.

“Ker tebe ni bilo in ker mi je bilo dolgčas. Eden mora biti Mihec doma . . .”

Potegnila je jagnje na vso moč za uho, da je žalostno zableketalo. Nato pa ga je objela okrog vratu in ga milovala. Mihec jo je dolgo gledal in oko mu je žarelo.

“O, ti neumnica, ti!” je vzkliknil in šel iz hleva.

V praznikih je bila Barbika vsa razigrana in vesela. Vsa hiša je bila polna njenega smeha in petja. “Vsaj malo bodi pri miru in nikar vedno ne poj!” jo je prosil oče. Barbika je pa stopila predenj, se razkoračila, stisnila male pesti, pa se je zasmejala in mu zavriskala na uho. Pa se je zasmejal še on, vzela pipo iz ust in rekel:

“Kaj bomo počeli s tabo, če boš taka?”

Včasi je pritekla v vežo k materi in ji veselo pripovedovala:

“Mihec bo ostal doma!”

“Izmišljuj si no! Ali ti je rekel?”

“Nič ni rekel, a jaz vem, da bo . . .”

Ko sta na večer pred Novim letom z Mihcem sama sedela za mizo in gledala v jaslice, ga je prijela za roko, ga vdano pogledala in ga vprašala:

“Kaj ne, sedaj pa ostaneš doma?”

“Oh, kaj ti pride na misel! Čez dva dni moram zopet nazaj.”

Roka ji je omahnila, trepalnice so se ji dvigale, oko se je širilo, dokler ni bilo polno solza,

“Če te pa jaz prosim, Mihec?”

“Vseeno.”

“Saj ti ne veš, kako te imamo doma vsi radi, — oče, mati — in jaz tudi . . .”

“Nikar ne bodi taka!”

In potem?

Še tisti sveti večer pred Novim letom je ni mogel več razveseliti. Vstala je od mize in šla v vežo. Nekaj časa je slonela ob ognjišču, nato je pa stopila na dvorišče, obstala v snegu in se zamislila. Mraz jo je tresel po životu, pa se ni zmenila zanj.

Ko se je drugi dan po prazniku pripravljala Mihec, da odide, je Barbika zlezla v kot za peč, skrila glavo med roke in zajokala.

“Ne bodi taka!” jo je miril oče. “O Veliki noči pa Mihec zopet pride.”

Mihec je stopil na klop in ji podal roko.

“O Veliki noči zopet pridem, Barbika.”

Ko sta bila z očetom komaj na oglu hiše, je Barbika pritekla za njima. Bila je gologlava, na bosih nogah je imela natakne materine coklje.

“V hišo pojdi! Premrazila se boš!” ji je ukazoval oče.

“Samo prav malo grem z vama — do studenčka.”

“Prehladiš se!” se je zbal oče.

Barbika je stopila k Mihcu in mu dala roko. Tako sta šla skupaj in ona je dvignila obraz k njemu in ga pogledala s solznimi očmi. Nič ni rekla, samo tako ob njem je šla in ga je spremljala.

Pri studenčku jo je oče zavrnil. Tudi Mihec ji je prigovarjal, naj steče nazaj.

“Še prav malo naj grem — do onega grma tam,” je prosila.

Do grma je šla, tam je obstala.

“Hitro pojdi nazaj za peč, da se ogreješ!” ji je velel oče.

Barbika se je umaknila in se skrila za grm. Skozi veje je gledala za njima. Roke in noge je imela vse premrle in lice ji je rdelo v mrazu. Pa je še stala in gledala za Mihcem. Trepotala je po vsem životu, pa ni mislila na mraz. Čez dolgo jo je prišla iskat mati:

“Oh ti križ božji! Nič ni napravljena pa v snegu stoji in mrazu!”

Ko pa je pogledala v Barbikine prežalostne oči, jo je tiho prijela za roko in jo peljala domov.

4.

Čas je z dolgim korakom prestopil dolžino treh tednov.

Tedaj je prišel oče v dolino po Mihca. Mihec se je začudil, ko ga je zagledal tako nenadoma in pozno na večer,

“Domov boš šel, Mihec! Barbika bo umrla, pa bi te rada še videla.”

Mihec je ostrmel. Lici sta mu začeli podhrtevati, iz oči so se mu udrle solze.

“Nikar — no, Mihec! Domov pojdi, morebiti ji Bog še da zdravje.”

In oče sam je s široko dlanjo potegnil čez obraz.

“Prehladila se je,” je pripovedoval Mihcu, ko sta hitela po snegu domov. “Že jeseni, ko si ti odšel, je postala vsa mehka in žalostna. Po Božiču pa še bolj. Nič več se ni smejala. Po tebi se ji je tako tožilo. In mislila je, da ostaneš o Božiču doma.”

Mihca so pekle solze v očeh in ves je trepetal. Če dobi Barbiko že mrtvo? Izpreletel ga je strah in pospešil je korak, da je šel z očetom vstric.”

“Pa ne bo umrla?” je vprašal.

“Nič ne bo z njo! — Sam Bog ve, kako je to: nobeno zdravilo ji ne pomaga. Vse sva že poskusila z materjo. Prvi dan je tožila, da ji je slabo; drugi dan se je stisnila za peč; nato ji je mati morala postlati na postelji in sedaj je že teden, odkar leži. In kar kopneti je začela. Ko je že sama čutila, da je slaba, je prosila, naj grem po gospoda. Glej, tak otrok — pa je mislila na to! Kar sama je prosila. Včeraj je bilo to. In sem šel in pripeljal gospoda. Dolgo sta se pogovarjala v hiši, midva z materjo pa sva stala zunaj. Ko so prišli gospod k nama v vežo, so imeli solze v očeh. ‘Angel je to!’ so rekli. In res je bila kakor angel, ko so jo obhajali. Tako je bila bela v obraz in kar naprej se je smehljala. Roke je držala sklenjene na prsih in tako vdano ležala na postelji. Kakor angel. Ko pa sem stopil k postelji in jo vprašal, če še kaj želi, takrat ji je vzplal ogenj v očeh. ‘Mihca!’ je izpregovorila, da sem komaj slišal. In nato je glasno rekla: ‘Mihca bi rada — še enkrat bi ga rada videla —’. In danes sem se kar napolil na pot, da te še vidi.”

Vsaka beseda je padla Mihcu trdo v srce. In srce je priganjalo: Hitro, Mihec! Iz strahu, da bi Barbika morebiti prej umrla, je začela cveteti ljubezen, ki je bila dotlej prikrita. Ljubezen je pogнала cvet, ki se je hitro odtrgal od njegovih ust: “Barbika!” Dušo mu je objela plahost. — Na obzorju se je utrnila zvezda. Mihca je obšla groza: Barbikina se je utrnila! Pogledal je po vsem nebu, poiskal najsvetlejšo zvezdo in zaželel: Da bi bila ona le Barbikina!

Čez sneg se je razlivala mesečina. Od dreves so padale dolge sence po bregovih. Gozd je ležal ob kolovozu, temen in grozen. Mesečina se ga je izogibala. Mihec je plašno pogledal v temo gozda. Če pride smrt odkod! se je splašil. Zazdelo se mu je, da se je zganila senca za drevesom.

Da bi pregnal strah, je izpregovoril:

“Ali je bila Barbika zelo žalostna, ko sem odšel?”

“Seveda je bila! Kolikokrat sva jo dobila z materjo v snegu, gologlavo, nič gorko napravljeno! — Včasih je stala tam še bosa, pa vsa se je tresla od mraza.”

“Saj še ne bo umrla ta čas, da prideva?”

“Sam Bog ve! Zelo je bila slaba, zato sem hitel po te. In sama te je zaželela.”

V grmovju je zašumelo. Bil je samotni list, ob katerega je veter padel z nogo. Mihcu je kleknilo koleno: Smrt! Tedaj se je na hribu zasvetila luč. Mihec se je zbal domače hiše. Kakor še nikoli — tako so mu postale noge težke. Kolena so se mu pošibila, ko se je izmed drevja dvignila domača hiša. Položil je roko na oči in skozi prste pogledal na okna. Bila so mračno razsvetljena. Stopila sta z očetom v hišo. Luč je bila privita, ob peči je ždela mati in je dremala. Mihec jo je pozdravil in pogledal na posteljo: čez belo blazino so ležali razgrnjeni dolgi lasje, med njimi pa je bledel droben obraz. Oče je prijel roko, ki je brez življenja ležala na odeji, se sklonil in poklical:

“Barbika, Mihec je prišel!”

Glavica se je počasi in s telavo premaknila; oči so se odprle. Mihec je stopil k postelji. Objela ga je z očmi. Nato je poizkušala dvigniti roke. Tresli sta se ji in sta omagovali in padli nazaj na odejo. Pa jih je zopet dvigala, jih dvignila, jih položila Mihcu okrog vratu, ga pritisknila nase in zašepetala:

“Mihec!”

Mati si je obrisala oči, oče se je trdo odkašljal. Mihec je vprašal Barbiko:

“Ali ti je hudo, Barbika?”

“Hudo.”

Njen glas je bil visok, čisto tenek in se je komaj preril med zobmi.

“Da si le prišel, Mihec! Po tebi je prav hrepenela,” je spregovorila mati.

Mihec je pogledal Barbiko. Ona je hitro uprla oči vanj in jih zopet hitro umaknila ter v zadregi ogledovala svoje roke. Na temnordeče ustnice ji je legel smehljaj, ki se je zdel Mihcu neskončno žalosten. Obstal je ob postelji in jo še opazoval: v obraz je postala čisto drobna. V pesti bi ga lahko skril. Vrat bi ji objel s pavcem in kazavcem. Na njenih licih so cvetele temnordeče rože, oči so bile velike, čudno temne, globoko udrte. Okrog njih pa so se krožili črni kolobarji. Ko se je Mihec prestopil po hiši, je gledala za njim, in ko je sedel k mizi, je poklicala očeta.

“Kaj pa je, Barbika?”

“Zglavje mi predenite, da bo glava na onem koncu . . .”

“Zakaj, Barbika? Bi rada gledala Mihca?”

Majčkeno je prikimala.

“Kar tako leži, Barbika, bo pa Mihec sedel k tebi!”

Mihec je sedel na posteljo k njenim nogam. Pogladil jo je po laseh, jo prijel za roko — pa se je po vsem životu stresel, ker je bila tako mrzla. Kakor led je bila.

“Težko že ležim,” je potožila Barbika.

“Ali te naj prenesem na drugo posteljo?” je oče vprašal.

roke, ki sta ji mrzli ležali na odeji.

Mihec je pristavil stol k postelji in sedel nanj.

“Ali boš ti pri meni, Mihec?” je vprašala.

“Bom, celo noč. Naj oče in mati počijeta.”

Mati je privila luč.

“Zaspi, Barbika!” je pošepetal Mihec.

Zatisnila je za trenutek oči in jih je zopet odprla.

“Ne morem.”

“Le poizkusi, Barbika! Trudna že moraš biti!”

Zopet je zatisnila oči in jih zopet odprla. In vselej jih je uprla v Mihca in ga pogledala z dolgim, žalostnim pogledom. Popravlil ji je lase, ki so jo

Družina F. Pibra, ki je dala svojega sina v frančiškansko šolo.

Barbika je prikimala. Skrbno jo je dvignil z odejo vred. Mihec ji je podpiral glavo, ker je bil vrat brez moči. Lasje so se usuli čez njegovo roko kakor svilen slap.

“Je sedaj dobro?” jo je vprašala mati, ko so jo položili na drugo posteljo.

“Dobro . . .” Odgovorila je čisto tiho, komaj slišno. Glas ji je šel skozi nos in tesno med zobmi. Glava ji je padla po strani na blazino, oči so se ji zaprle. Mati je pritajeno zaihtela, oče je vzdihnil: “Bog se usmili, še jutra ne dočaka!” Barbika je slišala ihtenje. Odrprla je oči in obrnila glavo. Mihec je videl trepet njenih ustnic — a rekla ni nič. Počasi je zopet spustila glavo na stran in ogledovala

nadlegovali. Objel je s svojima rokama njeni, da bi ji jih ogrel. Barbika je molče gledala vsako njegovo kretnjo in ga žalostno objemala z očmi. Nato je zadremala. Kratko, hitro je pričela sopsti in ko se je sklonil Mihec čez njo, je slišal v njenih prsih hropenje.

Trdo so šle ure mimo njega, ko je tako slonel ob postelji. Štel je tiktakanje ure na steni in si je sestavljal minute. Hipoma pa se je zdrznil, plašno pogledal po mračni sobi in se ozrl na Barbiko. Če sedajle umrje? Zbal se je smrti in si je zaželel jutra. In tudi njemu so-lezle oči skupaj. Priprl jih je in zadremal. Ura je bila tri. Tedaj je Barbika kriknila. Mihec se je plašno vzdramil.

“Boli . . .” je zastokala in se zvijala pod odejo.

Mati je vzdihnila na postelji, oče se je obrnil pri peči in dvignil glavo.

“Vode požri, Barbika!” je prosil Mihec. Vzel je kozarec in ga ji nagnil k ustnicam. Požirek je glasno preletel telo. Sklonjen nad njo, je Mihec opazil na njenem čelu vse polno potnih kapljic. Vzel je robec in jih obrisal.

“Kaj pa je, Barbika?” je vprašal, ko je videl, da ji drhte ustnice.

“Mihec, kaj ne — celo noč — sediš — pri meni?”

“Celo noč.”

“Še ti leži — zaspan si . . .”

“Niš nisem. Kmalu bo jutro. Ko se bo začelo tebi vračati zdravje — pa ležem.”

“Mihec, koliko — je ura?”

“Štiri bo, Barbika.”

“Pa — si res cel čas sedel — ob meni, ko sam spala, Mihec?”

“Cel čas.”

Premaknila je roko in jo izkušala dvigniti z odeje. Trikrat je poizkusila — trikrat ji je omahnila. Končno jo je dvignila; približala jo je Mihčevemu licu, jo položila nanje in ga pobožala. In tisti trenutek Mihec ni prav nič čutil ledenega mraza, ki ji je polnil celo roko.

* * *

Ura je odbila štiri. Barbika je zakričala, obraz ji je izpreletela bolečina. Zakričala je vnovič. Oče in mati sta priskočila k postelji. Ko je Barbika opazila očeta, je iztegnila k njemu roke.

“Nazaj — na ono — posteljo!”

“Misliš, da ti bo boljše, Barbika?” je povpraševal oče v skrbeh.

“Bo —.”

“Vsa se boš utrudila, ko te bodem prenašal. Slaba si.”

“Nazaj . . .”

Čelo so ji pokrivalo potne kaplje; Mihec jih je brisal. Oče se je sklonil nnda njo, jo povil v odejo in jo hotel dvigniti. Pa se je sunkoma streslo njegovo telo. Obrnil se je proč in padel k peči.

“Umira . . .”

“Barbika!” je zajokala mati in se vrgla na postelji k njenim nogam.

Kakor jo je oče pustil — tako je obležala. Mihec jo je pogledal od blizu. Srečale so se njegove in njene oči. In Barbikine so bile vse plašne in prestrašene.

“Barbika!”

Komaj da je prisilil glas skozi grlo. Pogladil jo je po licu in je čutil, kako mu pod roko postaja trdo in mrzlo. Z lic ji je izginjala kri. Oči so ji začele motno stekleneti. Globoko, v dolgih presledkih je soplala. Oči je uprla v steno in jih ni več odme knila. Pri vsakem dih l jaju so se ji ustnice skrivile v dolgem krču. Kri knila je še enkrat — prav slabo in je obstala. Mihec se je prijel za čelo in se je razlil v solze:

“Barbika, Barbika!”

* * *

Kakor je stal ob jami skoraj brez solza, ko je mati glasno jokala poleg njega, tako brezčuten je ostal Mihec tudi potem, ko so se vrnili od pogreba domov.

Mrtvaški duh je že polnil sobo. Mihec je sedel na klop. Prekrižal je roki na prsih in strmel v tla. Same od sebe so se mu razpustile ustnice. Skozi nje mu je ušel šepet, ki se je izpremenil v ime: Barbika! In nato je stopila solza v oko; ustnice so zatrepetale. Zganil se je in zopet postal brezčuten.

To je bilo dopoldne.

Popoldne pa je hodil po hiši in iskal, kje bi našel kaj, kar bi bilo Barbikinega. Ne šolskih knjig, ne zvezkov ni opazil nikjer.

Sklonil se je pod klop, kjer je čepela njena mala skrinjica. Barbika je shranjevala v njej svoje igrače.

Mihec jo je odprl. Vse je bilo lepo zloženo v njej, kakor da se je bila Barbika že dolgo pripravljala na važno stvar. Na eni strani igrače, na drugi abecednik, katekizem, na vrhu zvezki.

Mihec je prijel v roko vsako stvar kakor drag spomin in vse zopet lepo položil nazaj. Odprl je abecednik, odprl katekizem, odpiral zvezke in v naglici bral njene domače naloge. In je bral:

“Domača naloga. — Meni je Imę Barbika. Imam še enega Brata. Ime mu je Mihec. Mihca ni Doma. Uči se pri Stricu za Sodarja. To je Zelo daleč v dolini. In Mihca imam Najrajši.”

Ko je Mihec to bral, se je naslonil na mizo in je zajokal.

Miss America.

Rev. Aleksander, O.F.M.:

ATLANTIC CITY se je vršil tudi letos kontest med lepoticami Zedinjenih držav. Najlepše devojke so se zbrale iz posameznih držav in mest. Tam so posebni sodniki lepote in poznavavci telesnih popolnosti presojali vse udeleženske kontesta in prisodili prvo mesto dekletu iz Jolie. ta. Njena lepota je baje najbolj odgovarjala vsem pravilom in kot taka je bila vredna krone. Kronali so jo za kraljico vseh lepih in čednih.

Nad vse je hvalevredna nega telesa, nega lepote. Bog nam je dal telo, telo pa je bistven del vsega naesga življenja, kakor je bistven del življenja duša. Zdrava duša bo samo v zdravem telesu, v zanemarjenem telesu bo tudi duša zanemarjena. Božja volja je torej, da negujemo telo, božja volja je, da nam je tudi beseda "lepota" sveta, ne pa v strašilo, ki nas spominja samo na gizdavost pofarbanih in pošminkanih nosov in ustnic. Toda: neguj telo do gotove meje, neguj telo, v kolikor je to lepo in v kolikor odgovarja splošnemu okusu, ne pa okusu pokvarjene in korumpirane mode, in neguj telo, v kolikor je tabernakelj duše, ki je odsvit najlepše lepote, žarek najlepšega sonca — Boga.

V Atlantic City se je vršil kontest vseh najlepših po Ameriki. Cel regiment jih je bilo. Ene so bile gotovo v vsej svoji naravni lepoti lepe, druge so bile morda "lepe" po paragrafih mode. Modre noske so lmele, podočniki so jim bili temno nadahnjeni, obrvi rahlo temni, ustnice so jim bile škrlatno rdeče in ne vem, kaj še vse je bilo moderno lepega na njih. In sodnikov je bilo tudi cel regiment. Toda ta regiment sodnikov je sodil samo s telesnimi očmi regiment lepote. Eden je bil v Atlantic City, ki je pa sodil z vse drugačnim očesom. Eden je bil, ki je videl tem ameriškim lepoticam v duše in če bi bil ta sodil, o kako drugačna bi bila sodba. Morda bi bila sodba taka, da bi Amerika strmela, da bi pljuvala one, ki jih sedaj krona in obožava. Ta sodnik je bil Bog. Bog, ki vidi vse madeže duše, ki vidi nepopolnost in pokvarjenost človeške narave do njene zadnje sence, on piše druge lepote rezultate, on drugače krona, kakor kronajo zemeljski sodniki.

Zakaj več ko telesna lepota duše in boljše od očesa zemljana je božje oko, ki vse vidi in vse ve.

Nad vse je lepo človeško telo. Glej, ko tako-le opazuješ naravo, ali se ti ne dvigne srce v velikem občudovanju, odkod ta velika umerjenost, ta čudovita sloga in uravnanost v naravnem življenju. V življenju rastline, v življenju živali, da, celo v življenju kamenja na cesti, — nazadnje je tudi v njem življenje. — Toda kaj je vse to življenje v primeru z življenjem človeka. Ta umotvor presega vse dru-

ge. Naj iznajdejo kje še tako nov in imeniten stroj, stroj človeškega telesa je neprekosljiv. Vendar, kaj je to telo, ta stroj brez duše? Telo brez duše je mrlič, ki se ga skuša človeštvo znebiti čim preje more, telo brez duše je mrhovina, ki se je vesele samo še gavrani in vrane, telo brez duše je, kakor star stroj brez motorja. Kaj napravijo s takim starim strojem? Iz tovarne ga vržejo, čemu jim pa bo. Pa pride starinar in ga pobere kot staro šaro. Duša je torej motor, ki daje stroju človeškega telesa pravo gonilno silo, duša je tabernakelj, ki daje cerkvi telesa šele pravo gorkoto, pravo svetost, da je res to, kar je, cerkev sv. Duha.

Kdo bo torej tako neumen, da bo snažil in likal zunanjo plat stroja, motor pa zanemarjal in ga nikoli ne namazal z oljem? Kdo bo likal in umival avtomobil od zunaj, motorju pa ne bo dal gasolina? Glejte, ravno tako nespametno je precenjevati svoje telo, zanemarjati pa dušo, ki je studenec vse lepote. Dušo likaj, pa bo telo veliko lepše kakor je, če pa duše ne boš lepotičil, ti tudi telo ne bo lepo. Pa si nasuj cele funte prahu in pavdra na svoj cenjeni nos, na svoja preljubka ustna, pod svoje bistro oko in na svoje krasne obrvi, kroji si obleko po najnovejši modi, v resnici si in ostaneš pobeljen grob, čigar smrad se skriva sedaj pod zemljo, pa bo postal kmalu očit, in če ne bo postal očit preje, na sodni dan ga bomo zavonjali in takrat bo smrdelo od tebe po celem svetu.

Prvo je duša; kdor ima dušo čisto in prosto vseh strasti, prosto greha in grdobij, ta bo tudi lep na zunanaj. Le brez skrbi. Telo je ogledalo duše. Kakoršna duša, tako telo. Duša črna, bo tudi telo črno, duša blede in bolna, bo tudi telo bolno. Ni čudno potem, da je treba barev, da se bledica obraza zakrije, da se zakrijejo razne poteze v licu, poteze, ki jih je začrtala in zaorala strast. To-le je stara resnica: Duša je merilo zdravja, duša je toplomer lepote in postavnosti, telo je pa knjiga, iz katere lahko bereš življenje vsakega posameznika. To knjigo piše vsak sam, eni pišejo samo žalost in bolezen, znamenje, da jim je duša bolna, eni pišejo samo veselje in sonce. Znamenje, da pišejo s črnilom čednosti in poštenosti.

Seveda bolj malo je takih s poštenjem popisanih knjig. Pa zakaj jih je tako malo? Zato jih je tako malo, ker smo vsi tako strašno zaverovani v svoje telo, duša pa nam je deveta vas. Skrbimo za telo, kakor da bo duša enkrat umrla in ne telo; skrbimo za telo, kakor da je Bog telo udihnil duši in ne dušo telesu; kakor da je telo odsvit Boga — Najlepšega.

Pa nikar ne recite, da sem eden onih prenapetih, ki ne morejo videti mode. Ne, nisem eden onih,

Tvoj obraz je tvoja last, šminkaj si ga, če hočeš, če imaš tako pokvarjen okus, da vidiš v šminki več lepote kakor v naravi sami; striži si lase, kakor ti bolj kaže, jaz si bom strigel svoje kakor meni kaže; ureži si svoje krilo, kakor hočeš, tvoj je denar, ki si ga dal zanj. Bodi lep, bodi lepa po najnovejšem paragrafu, toda to hočem, da polagoma spoznaš, da je telesna lepota prazen nič in da je dušna lepota vse, da je duša ona moda, ki daje paragrafe lepote in ti paragrafi se ne menjavajo iz dneva v dan, ampak so večni. Ti paragrafi so: Veruj v enega Boga, posvečuj praznike, živi pošteno, ne delaj krivice, ne sebi, ne drugemu, ne Bogu, pa ti bo dobro na zemlji. To dobro bo podlaga tvoje sreče in v tej sreči bo tudi tvoje telo samo od sebe zacvetelo.

Spovednica, to je Beauty parlor katoličana, kjer si lahko dobiš eno in edino sigurno lepотно vodo — milost božjo. S to vodo si lahko umiješ vse madeže duše. Dokler boš v milosti božji, boš lep, ko pa milost božjo vržeš od sebe, si pa grd, grd, grd.

Vse naše življenje je pa pripravljeno za božji kontest na sodni dan. V Atlantic City neskončne večnosti nas bo poklical Bog, poklical bo vse od kraja, zakaj vsi smo odločeni zanj. Kaj bo ta kontest v primeri z našimi kontesti na zemlji? Eden bo sodnik, ki ima pravično oko, ki ga nobena reč ne preslepi, in ta bo razsodil.

Kdo bo takrat Miss Chicago, Miss Illinois in Miss America?

Račke.

Tri zgodbe.

1.

ZAČETKU 19. stoletja je živel urednik, ki je vsako leto uredil in izdal pratiko. Pratika je seveda mrgolela raznih prerokovanj in čudežnih napovedanj. Živel je ta mož nekje na Francoskem. L. 1811 je prihajalo. Urednik je skrbno pripravljaval koledarček; ko se mu je zdel primerno in vsestransko popolen, ga je poslal državnemu cenzorju in knjižnemu pregledniku v Pariz. Toda ni dobil dolgo časa nobenega odgovora. Ko se je leto že bližalo koncu in ni bilo duha in ne sluha iz Pariza o njegovem rokopisu, se napravi, da bo šel sam v glavno mesto in bo pogledal k revizorju, kaj in kako je z njegovo pratiko.

Prišel je srečno v Pariz, toda moral je osem dni čakati, da so ga sploh pripustili k cenzorju, zakaj cenzorji so bili takrat jako velike živine. Nazadnje je le našel milost v očeh cenzorja in ta ga je poklical. Seveda ga je zelo osorno sprejel:

“Jako predrzne nature morate biti, da se upatē osebno pred mene.”

“Kaj niste že pred meseci prejeli mojo pratiko? Prišel sem, da zvem, kako in kaj je z njo.”

“Da. Vaša pratika. Bral sem jo. Toda ne morem je odobriti. Kratkotomalo, ne sme v javnost, to vam povem.”

“Zakaj ne, milostljivi g. cenzor?”

“Dobro. Povem, zakaj ne. Ker si drznete prerokovati, da nas bo v prihodnjem letu v samem Parizu obiskala črna kuga. Ali ste ob pamet? V glavnem mestu, prestolnici Francije, kjer živi sam milostljivi gospod cesar.”

“Ó, če je temu tako in je to edini vzrok, da ne potrdite moje pratike, saj nazadnje lahko kugo predstavim v Madrid?”

“Kaj? V Madrid, kjer živi cesarjev brat!”

“Pa v Milan.”

“Milan je glavno mesto božje Italije, cesarsko mesto. Pamet vzemite v roke!”

“Dobro, pa naj gre kuga v Rim.”

“Za božjo voljo, to bi bilo še huje. Ali pozabljate, da ima Rim svojega kralja in da je ta kralj sin božanskega cesarja.”

“Mati Pomagajka! Kam naj jo pa dam potem? Moja pratika na noben način ne more biti brez kuge. Na noben način, vam pravim.”

“Dobro, pa jo pošljite na Angleško. Angliji pa kugo iz srca privoščimo.”

In pri tem je ostalo. Pratika je izšla in v njej je bila strašna prerokba, da bo Anglijo zadela strašna črna kuga, ki bo pomorila pol prebivavstva.”

K sreči se prerokba ni izpolnila.

2.

Imeniten škotski igravec je potoval po deželi. Na svojem potu se je ustavil v neki gostilni in zahteval kosilo. To je tudi dobil. Po kosilu ga vpraša gostilničar: “No, kako je teknilo?”

“Noben človek ni tako dobro jedel danes, nobeden v vsej Angliji.”

“Izvemši g. župana,” mu je skočil v besedo gostilničar.

“Ne izvzamem nobenega,” pravi igravec.

“Pri nas pri vsaki reči izvzamemo g. župana. Prvi je g. župan.”

Prepirala sta se tako dolgo, da sta prišla oba pred vaško sodišče. Župan je sodil in občinski svetniki. Župan je povzdignil glas:

“Ker g. igravec ni observiral postave naše vasi, ga s tem obsojam na 12 ur zapora. Drugič pa si naj zapomni, da vsepovsod izvzame g. župana.”

Gospod igravec je bil brihten kujon. Postavi se moško in tudi povzdigne glas: “Po vsem krščanskem svetu, ki sem ga prehodil, nisem našel večjega osla kakor tega-le birta — izvzemši g. župana.”

Sodni zbor je osupnil, igravec pa je smuknil skozi vrata.

3.

Potnik je potoval skozi Sirijo. Pa je nekega večera opazoval tri pastirje, kako so napajali pri velikem studencu čedo ovac. Ovce so begale krog in krog brez vsakega reda. Nazadnje pa se je le vzdignil prvi pastir in je vzkliknil: “Men-ah. Men-ah!” Po slovensko: Za menoj, za menoj.” In na začudenje potnika se je krog trideset ovac odločilo od ostale čede in je sledilo pastirju. Ravno tako je storil drugi s svojo čredo. Zaklical je in so šle za njim. Tedaj pa stopi potnik k tretjemu in mu reče: “Ali bodo tudi tebi sledile?”

“Bodo.”

“Ali bi sledile tudi meni, če bi rabil iste besede?”

Pastir je odkimal. Ko je pa potnik le silil vanj, naj bi mu dal pastirsko palico, haljo in turban, mu je pastir ugodil.

Potnik se preobleče, vzame palico in zakliče: “Men-ah, men-ah!” Nobena ovca se ni ganila.

“Saj sem ti pravil,” pravi pastir. “Nobenega ne sluša. Samo kadar ovca zboli ali pa da se zgubi, potem sledi v svoji zmešanosti drugim vodnikom.”

Tako tudi Slovenec. Samo takrat, kadar zgubi zdravo pamet, sledi rdečim laživodnikom.

Pot materine duše.

Ivan Dvornik:

IKOLI še se mi naša deželica ni zdela tako majhna kakor te poletne večere: z enega se sliši do drugega temna, mračna pesem topov.

Včasih je ob takih večerih pelo celo polje pred vasjo, za njo in okoli nje. Ko je potegnil veter, je prinesel s sabo vonj po senu in žitu. In s polja so se vsipali v vas visoki, žita in sena naloženi vozovi, konji so po koncu nesli glave, grive so jim vihrale okrog blestečih komatov, zraven pa je šel fant in je komaj dohiteval konje. Za vozom so se smejala dekleta, čez vso cesto je donel njih prešerni smeh. Šle so po ecsti vse bele, kakor bi spustil jato belih golobov.

Glej, sedaj je priškripal čez most razmeteno naložen voz, konj gre počasi, sklonjen, zršen in suh; poleg njega kriči otrok in ga tolče z bičem po ušesih.

Za vozom otroci, tihi, le tuintam zavpije kateri; nič jim ni do smeha in kričanja, nič do prerivanja. Za njimi gre dekle z grabljami na rami; zadnja hiti gospodinja, vsa potna in premočena in se nikamor ne ozre. Če jo kdo sreča in vpraša: "No, ali ste dodelali?" "Dodelali," odgovori, hiti naprej in si briše pot. Konj, voz, otroci, dekle in gospodinja — zdi se, da je vse to ta čas pognal od nekod, da hite sedaj sključeni, preplašenih obrazov, z v tla uprtimi očmi, brezumno dalje, dalje, dalje . . . Kam?

Ko je voz preropotal most, je stopila s kolovoza stara Rozala. Kakor da je padel suh list na mostnico, tako neslišno je bilo, ko je stopila ona nanj. Stara, sključena in komaj je šla.

"No, si doma?" je dejala, ko je stopila na vrt.

"Doma."

"Vročje je danes in soparno, kar najbolj gotovo, da se bo napravilo za dež. Ali ti pa vedno bereš?"

"Tako, za kratek čas."

Ko je govorila, je zadnje zloge besed trdo zategovala, ker jo je dušila sapa. In med stavkom je prenehovala in upirala roke v bok, težko sopihajoč. Ko je tako stala na vrtu, se mi je hipoma izpremenila pred očmi, da sem videl vso mlado, pokoncu vzpeto in močno.

Takrat pa je bilo tako-le: Sredi ceste smo bili kozo; stala je daleč — trinoga in lesena — mi pa smo bili majhni in šibki in smo držali v rokah debela polena, da so omahovale roke pod njimi. Komaj da je priletelo katero do kože. Tedaj je prišla mimo Rozala in se zasmejala:

"Oh, kako ste sedaj otroci zanič! Daj mi no poleno! Vidiš, tako-le smo včasih in še sedaj jo zbijem boljše kakor pa vas kateri." Pa je zavihkala, poleno je zabrenčalo in butilo v kozo, da je odskočila daleč v grmovje . . .

Sedaj pa lovi besede in sapa in hodi sključena. Šla je čez travo in sedla k meni na klop. Iz rute je odvila dopisnico.

"Tole sem ti prinesla, da mi boš prebral. Janez je pisal. Včeraj je prišlo in je nemško napisano. Ona ne ve, kako in kaj, ker nihče ne razume. Pa sem rekla: 'Čakaj no,, doli stopim, raj je doma, in mi prebere.' Vidiš, hudo je, če človek ne razume. Poglej no ti, boš povedal, kaj je."

Vzel sem ji karto iz rok in sem bral. Potem sem ji povedal glasno:

"To-le je pisal:—Naznanjam vam, da sem živ in

Mati božja, kraljica miru.

zdrav v ujetništvu. Kako je doma? Pozdrav vsem! Vaš Janez."

Gledala me je začudeno, odprtih ust; ruta ji je zlezla na tilnik, da so se ji videle kite na suhem vratu; izpod rute pa so padli čez uveli senci prameni sivih las.

Njena osuplost me je zbolela in zavedel sem se, da sem ji prebral prehitro, pretrdo, prehladno. Brati bi ji bil moral počasi, mehko . . .

"Malo je pisanega," je dejala tiho.

"Malo, ne smejo več."

“Samo, da je živ. Glej, tri mesece ni bilo nobenega pisanja. In sanjalo se mi je že o njem: šla sem ga iskat in sem hodila čisto po tujih krajih. Tam sem ga zagledala, ko so ga peljali, vsega raztrganega in revnega. Velika planota je bila med nama, jaz sem hitela, hitela za njim, pa sem se komaj premaknila z mesta. Potem sem ga zaklicala in on se je ozrl. Zamahnil mi je z roko in je bil ves žalosten. Izginil mi je v megli. — Pa sva mislili, ona in jaz: mrtev je. In vsako noč sem se zbudila ravno o polnoči in poslušala, kdaj bo potrkal na okno. Čudno je: ravno o polnoči sem se zbudila vsako noč. Misli lila sem si: mi vsi moramo biti sedaj pripravljeni — vedno ravno o polnoči, da bomo slišali, ko nam bodo trkali in nas klicali. In vedeli bomo — da so padli. — No, pa hvala Bogu, da je le živ! Samo malo pi-

“Oh, ti moj Bog, kako se vse to zasuče! Kdo bi si bil leto osorej mislil, da bo kdaj tam . . . Rada bi ga še videla — enkrat še — četudi le od daleč. Pa bo težko, če je v tako daljnih krajih. — Bog ve, kdaj se vrne! In jaz . . . Jaz pa sem stara, slaba. — Dejala sem si že: ‘Rozala, moraš ga še dočakati!’ In sem vzela koš in šla, da nasekam vejnikov za kozo. V gozdu pa sem — omagala — in se sesedla pod košem. — Nič več moči, kaj bi si lagala, da sem še trdna . . . Saj komaj govorim . . . Toda rada bi ga še videla . . . Saj sem imela le njega še. — Ko se je oženil, sem mu dejala: ‘Sedaj imaš drugo, ki jo boš moral imeti rad, zame prihrani le toliko, da mi boš ob zadnji uri zatisnil oči’. Težko je umreti, če takrat nimaš ob sebi nikogar, ki si ga ljubil . . . Kako se že imenuje tista dežela?”

Lesorez: Prijatelj otrok.

še, malo. — In vrhu tega — nič ne imenuje, — posebej. — Pravi le: pozdrav vsem. — Čudno se je vse to uredilo. — Ali tega nič ne pove, kje je?”

“Nič ni naslova; saj ni sam pisal, drugi mu je napisal.”

“Seveda drugi, ker on ne zna nemški. Pa vseeno je čudno, da ne pove, kje je.”

“Čakajte, bom pogledal na pečat.”

Obrnil sem karto, gledal in razbiral težko čitljive in zamazane črke na pečatu. “Taškent, Turkestan,” sem bral.

“Kako je?” je vprašala in se nagnila k meni.

“Turkestan.”

“Ali je to daleč?”

“Daleč, mati. Še misliti si ne morete, kako. V Aziji . . .”

“Turkestan.”

“Tur-ke-stan . . . Čudno ime je — pa si bom že zapomnila . . . No, tako pa Bog povrni, da si mi prebral! Tebi je lahko, vidiš.”

Močno se je bila zasopla. Zavila je karto v ruto in odšla. Ko je stopila na most, je omahnila kakor pijana. Zelo je bila slaba in sklonjena. Pot iz Turkestana je tako dolga, steza do pokopališča pa čisto kratka . . . Ona pa vsa sila, upala, nadušljiva . . .

Ali to vem: ob smrtni uri se bo napravila na pot v tisto daljno deželo, katere ime si je hotela zapomniti . . . Enkrat je že šla za njim — v sanjah. Ob smrtni uri pa se bo zopet odpravila.

Tam ga bo poiskala in bo o polnoči potrkala ob njem, da bo vedel . . .

To in ono.

OKTOBER je mesec trgatve. Tudi v Ameriki bo trgatve. No, trgatve sama na sebi ni prepovedana v deželi prohibicije, tudi prešanje ne, samo piti človek ne sme to kar spreša. To je proti postavi. Iz Kalifornije se nam obeta dobra letina letos. Casopisi poročajo, da je zadnje dni enkrat samo v Chicago prišlo 58 tisoč vagonov grozdja. Torej 23 tisoč vagonov več ko lani. Če pomislimo, da skoraj vsak Chicažan preša, od belega župana pa do zadnjega nigra meščana, se ne bomo čudili ogromnemu številu vagonov. Samo kam, kam bo šla vsa ona sprešana tvarina, tvarina, ki smo ji pravili v starem kraju vino (med Amerikanci se ta beseda še imenovati ne sme). Bog živi prohibicijo!

* * *

Oblasti so izdale statistično poročilo, po katerem lahko presodimo, da je veliko večje število idijotov, po domače bedakov, norcev, v Ameriki, odkar je bila vpeljana prohibicija. Štima, bi rekel slovenski rojak. Zakaj, če bi ne bilo toliko idijotov v deželi, bi bili že zdavnaj odpravili prohibicijo.

* * *

Ameriški časopisi vedno ropotajo, češ, da ji Kitajci ne dajo miru in jim ne priznajo domovinskih pravic na Kitajskem. Ne vidijo pa ne početja Amerike v Kaliforniji. Ali imajo tam Kitajci take pravice, kakor jih imajo drugorodci? Posebno postavo so izdali, po kateri se žoltokožci ne smejo več priselevati.

* * *

Na Japonskem po laseh lahko spoznaš, ali je ženska omožena ali ne. V Ameriki pa ne moreš po laseh spoznati dekleta.

* * *

Usoda omoženih mož je vedno večja in večja. Kjer morejo, oškodijo njegovo srečo. V Michiganu so sedaj na neki univerzi ustanovili poseben kurz, v katerem se dekleta obrazujejo v streljanju s puškami. Gorje možem! Že zdaj jih je toliko, ki se jokajo noč in dan za svoj preledig stan. Kaj šele bo, ko bodo žene s puškami hodile okrog mesto z maralami!

* * *

Vezuv se zopet jezi in se dviga. Mussolinijevo načelo je, v Italiji naj bi noben ne bil brez dela. Vsak naj se udejstvuje. Bog ve, kako Mussolini ne bo zadovoljen, če se mu bo Vezuv udejstvoval.

* * *

Neki njujorški časopis je zapisal to-le: V Ameriki je mesec junij posvečen ženinom. Vsi drugi meseci so posvečeni razporokam. — Žalostna resnica!

* * *

Izračunali so, da bo tretji rod, to so naši pravnuki, zaslužil 1000 tolarjev mesečno, če se bo zaslužek tako večal in večal. Seveda je nekaterim jako žal, da so se prezgodaj rodili. Bili so časi, ko smo v starem kraju tudi tisoče služili na mesec, pa smo bili lačni. Morda pridejo še za Ameriko oni časi. Prav gotovo bodo prišli, če bo šla poštenost tako nazaj, kakor gre sedaj.

* * *

Saj veste ono zgodbo o njujorškem židu. Ob prevratu vojske je nakupil milijone nemškega denarja in je z njimi vso hišo prelepil. Pa je ceneje prišel skozi, kakor če bi bil kupil stenskega papirja. Kaj, če ne bodo še enkrat ruski boljševiki z dolarji pentali in lepili svoje hiše.

* * *

Lindbergh, ki je pripeljal prvo umetno tico čez ocean, slavi svoje junaško delo po vsej Ameriki. Vse ga hvali, vse ga občuduje. Za njim jih je šlo veliko, toda samo štirje so prišli nazaj. Dva sta šla čez Atlantiški ocean v Berlin, dva čez Pacifik v Honolulu. Vsi drugi junaki niso imeli sreče, dasi so imeli hrabro srce kakor Lindbergh. Med zgubljenimi letavci sta tudi dve ženski. Ena je pokopana v Pacifiku, druga v Atlantiku. Doslej sta Atlantiški in Pacifiški ocean pokopala pod seboj že 27 letavcev, ki so vsi hoteli premagati morje, toda morje se jim ni udalo. Da, Lindbergh je bil srčen, toda bil je tudi srečen. Torej srčnost ni glavni in edini pogoj zračne plovbe preko morij.

* * *

Septembra sta se pretevala dva junaka, Dempsey in Tunney, v chikaškem stadiju. To je tam, kjer je bil lani evharistični kongres. Tisoče ljudi je gledalo ta pretep, ta ravs in kavš. Divjalo je in besnelo s pretepačema. Nazadnje sta oba pobrala milijone. Koliko ljudi morda oni dan ni imelo kosčka kruha, tam sta pa bila dva pretepača s tisoči nagradena. Koliko bo takih Dempseyjev in Tunneyjev po tem najnovejšem javnem pretepanju na cesti, bodo pa poročale policijske kronike. Kakor poročajo iz dneva v dan že sedaj.

* * *

Ali ni to čudno? Po desetih letih se zopet snidejo ameriški legijonarji v Franciji s svojimi sobojevniki iz svetovne vojne. Francozi jih pa sprejmejo s sovraštvom. Takrat so bili dobri seve, ko je bilo treba Francoze in sploh vse zaveznike iz blata vleči, sedaj je pa treba legijone policistov, da so življenja varni naši veteranci v Parizu.

* * *

Nov rekord. Različni so rekordi na svetu. Ženska, 21 let stara, po imenu Mrs. Lane, je dobila

pravkar svojo peto razporoko. Gotovo ne bo dolgo, ko jo bodo druge prekosile. To je sad nevere in moderne svobode.

* * *

V Michiganu je prepovedana počasna vožnja z avtomobili. Najbrž je zato tako, da bi ne bilo treba preveč kontrolorjev in kontrole. In pa, da lažje izvažajo opojne pijače iz Kanade. Bog živi **prohibicijo!**

* * *

Japonsko je Bog zopet stresel za lase. Poslal ji je grozovit vihar, ki je pometel z mesti kakor pometla metla smeti. Veliko je bilo mrtvih, premnogo ranjenih. Tako stresa Bog eno deželo za drugo, človeštvo pa pleše naprej in se roga Bogu in veri, ki uči, da Bog greh že na tem svetu kaznuje. Kaznuje ne le na posameznikih, ampak na celih narodih. — Bog čaka, in človeštvo čaka, enkrat bo pa pričakalo Boga, ki bo vihtel v roki škorpijon zadnjega tajfuna in tornada . . .

* * *

30,000 jih je že baje pomoril kitajski general Feng-Yu-Hsiang. Nasprotni časopisi zmiraj naglašajo, da je ta krvolok "krščanski" general. Seveda je, toda v katekizmu ga niso poučevali "krščanski" misijonarji, ampak protestantovski sektarji, kruhoborci in Karl Mayevci. Pa če je bil tudi krščen, ali je s tem že rečeno, da je krščanski" človek. Koliko je kristjanov, ki so krščeni, pa so slabši od hudiča. Tak je tudi marsikateri urednik "prosvitljenih" časopisov. Slabši so od hudiča . . .

* * *

V Čehoslovakiji so proponirali komunisti, naj se spremeni ime Wilsonove ceste v cesto Sacco-Vanzettija. Tako daleč smo že, da bomo svoje ceste poimenovali po banditih in morivcih, imena plemenitih mož, ki so vse svoje življenje posvetili dobrobiti človeštva, pa teptamo v blato.

* * *

V Njujorku je 1,100,000 šolarjev. 15. septembra so se zopet vrnil v šolo. Gotovo je Njujork ponosen na teh 11 stotisoč mladih, ki bodo stebri bodočnosti.

* * *

V Los Angeles se je zgodilo: Oče je udaril svojo hčerko v obraz. Hčerka ga ni slušala, pa se je oče spozabil, kakor je imel pravico se spozabiti. Hčer-

ka pa je vzkliknila: "O, da bi te pri tej priči zadela kap!" Oče je padel in je bil mrtev na mestu. Redek slučaj in hvala Bogu, da je redki in morda edini, če ne, bi morali biti očeti jako previdni pri izvrševanju svojih dolžnosti in pravic.

* * *

Tunney pa Dempsey sta imenitna svetovna bokserja, drugače jako človekoljubna in dobra. O Dempseyju pravijo, da je živina, kadar je v boju, kadar pa je proč od boksterskega odra, pa je nad vse mil in blag in vsak ga vzljubi v občevanju. Baje je že nad dvesto otrok vzel za svoje. Saj jih lahko . . . Tunney je katoličan in Kolumbov vitez, gre baje redno vsako nedeljo v cerkev in je jako darežljiv pri cerkveni kolekti. Vsekakor zgledno . . .

* * *

Umrli Ferdinand, kralj rumunski, je bil preje katoličan. Bil je član katoliške linije rodu Hohenzollern. Ko je zasedel prestol, je sicer prestopil v pravoslavno cerkev. Pred nekaj leti ga je Rt. Rev. Mar-maggi, sedaj apostolski nuncij v Pragi, spravil zopet s cerkvijo. V zadnjih trenutkih mu je stal apostolski nuncij ob strani in mu dal zadnja tolažila katoliške Cerkve.

* * *

V Angliji vidiš po mnogih fabrikah in pisarnah napis: "Prepovedano je po naših lokalnih šminkanje nosu." Zakaj in odkod ta prepoved? Imejitelji tvrdo so izračunali, da premnogo časa izgube. Opazili so, da si je neka tipkarica v eni uri petnajstkrat šminkala nos in vsakokrat po dve minuti, torej je zamudila vsako uro pol ure za šminkanje nosu. Če bi tako delale vse uslužbenke, bi tovarnar bil kmalu prišel na psa.

* * *

Nesrečna številka 13 je imela čudžno vlogo v življenju neke Angležinje. Rodila se je 13. marca. Njeno dekliško ime je imelo 13 črk, s 13. letom je dobila delo. 13 let pozneje se je poročila. Po 13 letih poroke se je poslovila od svojega rojstnega kraja. V svoji smrtni bolezni je imela postelj s številko 13, po 13 dneh bolezni je umrla, za pogrebom je šlo 13 ljudi in 13 vencev so položili na njen grob. Pa povejte, če ni to čudna številka, ta številka 13. Bojmo se je! — To čudežno zgodbo o Angležinji je napisal nemški časopis "Abendpost". Kdor hoče verjeti, naj verjame,

Glasovi od Marije Pomagaj.

P. Benigen.

V nobenem mesecu ni prišlo toliko romarjev na ameriške Brezje kot v avgustu. Letos je bil avgust posebno lep, suh in sončen, zelo ugoden za romanje. — Vsako nedeljo smo imeli romarjev iz raznih krajev; vsako nedeljo je bila slovesna sveta maša z govorom na hribu pri jezeru.

Takoj prvega in drugega avgusta se je letos udeleževalo porcijunkolskih odpustkov lepo število vernikov, mnogi so v naši redovni cerkvi prejeli svete zakramente. Za sklep jubilejnega leta sv. Frančiška je pripeljal Rev. Odilo Hajnšek začasni namestnik Rev. Vidića, hrvatskega župnika v Jolietu, ondotno Marijino družbo s pevci. Prišli so tudi Slovenci iz Jolietu in Chicage. Med sveto mašo je Rev. Odilo prav pristrčno govoril o sv. Frančišku in kako ga posnemajmo v uboštvu, ponižnosti in zatajevanju, če hočemo po njegovem zgledu postati veliki pred Bogom in si zaslužiti nepopisno veliko večno plačilo.

* * *

V začetku avgusta je prišel Rev. Benvenut Winkler, O.F.M., župnik iz South Chicage, k nam na oddih za par tednov, da si okrepi zrahlano zdravje v čistem lemonskega zraku in miru, kar je tudi dosegel sebi in vsem v veselje.

* * *

Tudi sloveči misijonar slovaški, Rev. Ambrož Tomša, O.F.M., ki s svojim sobratom Rev. Aman-dom Kopač, O.F.M., že drugo leto tako plodovito misijonari med bratskim slovaškim narodom, zlasti po Pennsylvaniji, se je oglasil pri nas. Poleg misijonov de-

lata oba z veliko vnemo za ustanovitev slovaškega komisarijata s kolegijem v Zelinopolu pri Pittsburghu. Bilo je za kolegij vse lepo napeljano in je bilo upanje, da se otvori že meseca septembra, pa je prišla nepričakovana zapreka tako, da se mora s kolegijem počakati do prihodnjega leta. Zato gredo naši in slovaški dijaki v kolegij sv. Jožefa v Mayslake, Hinsdale, blizu Chicage, ki so ga letos dovršili frančiškani provincije presv. Srca Jezusovega. Vsi kleriki, tako slovenski kot slovaški, bodo pa nadaljevali svoje študije v poljskem komisarijatu v Pulaski, Wis.

* * *

Da bi ustregli želji naših romarjev, ki bi radi tudi domov svojim ponesli spominke z ameriških Brezij, smo poklicali veččega slikarja, ki je povzel v svoj aparat ameriške Brezje z raznih strani tako, da bo v celoti vsakdo za spomin imel naše Brezje za nizko ceno. Istotako bodo na ponudbo raznobarvane razglednice z ameriških Brezij. To delo se je prav dobro posrečilo fotogr. zavodu Calumet Studio iz South Chicage, katerega radi solidnega dela in zmerne cene rojakom toplo priporočamo, kadar bodo želeli imeti slike umetniško dovršene in za zmerno ceno.

* * *

V nedeljo, 14. avgusta, so imeli chicaški Prekmurci prav spodbudno romanje, ki so si za stalno odločili, da hočejo vsako leto poromat na slovenske ameriške Brezje.

* * *

Na praznik Marijinega Vnebovzvetja so pa imele naše sosede na asiškem griču, čč. šolske sestre, svojo vsakoletno slovesnost, ko je bilo šest mladih kandidatij sprejetih v njih družbo. Naj bi se prihodnje leto priglasilo še večje število, vsaj dvanajst, slovenskih in hrvaških mladenk in tako pomagale širiti pravo apostolsko delo, katero vrše že dvajseto leto naše šolske sestre pri slovenski in hrvatski mladeži širom Amerike.

* * *

Ob tej priliki je prišel k nam tudi Rev. Luka Gladek, slovenski župnik iz Steeltona, Pa., iz čegar župnije je bila tudi ena kandidatinja preoblečena za šolsko sestro. Ostal je pri nas par dni in sije ogledal naše Brezje ter delo, ki se vrsti v cerkvi, v ofisu in na farmi.

* * *

S farme smo spravili prvi letošnji pridelek oves, ki se je prav dobro obnesel v veliko veselje našim štirinogatim prebivavcem, pa tudi v zadovoljnost našega hišnega gospodarja; kajti v prihodnje mu ne bo treba ga kupovati za nje.

* * *

Naši dragi rojaki iz South Chicage, farani sv. Jurija, so držali svojo besedo. Lani so namreč obljubili, da hočejo imeti za svoj shod na ameriških Brezjah nedeljo po Velikem Šmarnu. In prišli so v tolikem številu, da je bilo veselje gledati dolgo procesijo, ko so šli prepevajoč na hrib za sliko Marije Pomagaj k službi božji. Tudi pri tej priliki je vne-mal naš neutrudljivi misijonar

Rev. Odilo zbrane romarje za ljubezen do Marije povdarjajoč, da je Marija vsikdar svojim zapupnim prosivcem pomagala, da Ona vsikdar pomaga in da bo vsikdar pomagala.

Po tako lepo vspeli jutranji in popoldanski pobožnosti so bili polni radosti naši dobri romarji iz So. Chicage in so se pri krasnem vremenu zabavali na hribu do večera. Kakor nalašč v potrjevanje govornikovih besed so imeli romarji iz svoje srede najboljši, živ dokaz. Ž njimi je prišel Mr. Alojz Prijatelj s svojo družino zahvalit se Mariji Pomagaj za zadobljeno zdravje. Vsi ondotni njegovi rojaki vedo, kako je bila današnji romar celo leto bolan, kako so zdravniki v bolnišnici obupali nad njegovim življenjem in kako se mu je zdravje pričelo vračevati ravno na praznik Marije Pomagaj, ko se je zanj opravila na ameriških Brezjah peta sveta maša. Ne samo on in njegova družina, temveč vsi njegovi znanci izjavljajo zdaj: Marija mu je življenje rešila. Da, resnično: Marija vsikdar pomaga, še tedaj ko več ne more pomagati nobena človeška pomoč. V spodbudo vsem bo Mr. Alojz Prijatelj objavil svojo dolžno zahvalo Mariji Pomagaj v "Ave Mariji". — Dobrim našim romarjem iz So. Chicage, ki so prvi pričeli stalno romanje vsako leto isto nedeljo, t. j. po Vnebovzetju Marijinem, kličem: Na veselo svidenje drugo leto na ameriških Brezjah.

* * *

Pa ne samo iz bližnjih krajev prihajajo romarji k nam, temveč tudi iz zelo oddaljenih. Tako so priromale iz daljnega New Yorka na ameriške Brezje tri slovenske romarice. Prva je bila Katinka Pavlič, za njo sta prišli še Mary Gostič in Katie Kepec. Počutijo se tako dobro na ameriških Brezjah, da bi rade ostale tu tja do Božiča. Za njimi jo je mahnil k nam še slovenski župnik iz New Yorka, Rev. Kerubin Begelj,

O.F.M., ki je s seboj pripeljal dijaka Vinkota Ovca za kolegij. In še eden Newyorčan, dijak Pavel Videmšek, je prišel skupno s klerikom Jožefom Čagran ter tremi kleriki z vzhoda, namreč Rafaealom Chunta, Avguštinom Svete in Tomažem Hoge. Lepo število redovne družine je bilo par dni pri nas na ameriških Brezjah, namreč 24, pa nikakor žalostnih, kakor piše "Prosveta", temveč iz srca veselih frančiškanov. Če vi Prosvetarji ne verjamete tem besedam, pa pridite se prepričati in videli boste, da nimamo nobenega vzroka biti žalostni, ampak dosti, se veseliti iz srca in radovati. Mislim, da ste žalostni vi, ker smo mi veseli in želimo in privoščimo vam, da bi tudi vi bili tako iz srca veseli, kakor smo frančiškani na ameriških Brezjah.

* * *

Rev. Leon J. Medić, O.F.M., hrvatski župnik v Sharon, Pa., je na ameriških Brezjah dne 22. avgusta obhajal s peto sveto mašo tridesetletnico mašništva. Naj mu da Bog dočakati, da bi svojo zlato mašo obhajal v novi naši romarski cerkvi na slovenskih Brezjah v Lemontu.

* * *

Krona vseh shodov v avgustu pa je bila zadnja nedelja, ko je priromala na slovensko Brezje vsa hrvatska župnija iz Jolietta. Ker se je tako prijetno zvršila božja pot hrvatske Marijine družbe iz te župnije prvo nedeljo avgusta in so te romarice seveda bujno opisale doma vse kako je bilo na ameriških Brezjah, je sklenila cela fara soglasno, da bo šla zadnjo nedeljo avgusta k Mariji Pomagaj v Lemont. Sklenjeno, storjeno. Vspored naslednji: Zjutraj slovesna služba božja na hribu, popoldne ob dveh večernice in na to piknik na hribu v korist svoji župnijski cerkvi. Mi smo pa tudi z veseljem za pozdrav kar moč lepo z zastavami in napisi priredili prvim hrvaškim župljanom, ki so prišli skup-

no na ameriške Brezje. Naj bi to na zunaj pokazali vsem naše srčno veselje. Hrvatske zastave so vihrale na vsaki strani velikega napisa: Dobrodošli Bračo Hrvat! — ki je visel med dvema hrastoma pri vhodu na hrib. Pred dvorano ali bolje pred kapelo na hribu drugi napis: Welcome! Pozdravljeni Častivci Marijini!

Krasno jutro je povečevalo veselo razpoloženje romarjev, ki so se z mnogimi avtomobili in trucki peljali iz Jolietta proti Lemontu. Veselo potrkovanje zvonov jih je pozdravljalo ko so dospeli k nam in se nato v dolgem sprevodu noseč kronano Mater božjo in pevajoč podali na hrib k slovesni službi božji. Popoldne po petih hrvaških litanijah in blagoslovu jih je pristrčno pozdravil v hrvaškem jeziku p. gvardijan John K. Ferlin. Spominjajoč jih hrvaških božjih potov v stari domovini, kamor so nekdanj radi romali, jim je rekel: Tu imate zdaj svojo božjo pot, ameriške Brezje so vaša božja pot.

Po večernicah se je razvil piknik na hribu. Kolika je bila udeležba, najbolje spričuje dejstvo, da je prinesel piknik \$550.00 čistega dohodka za župnijsko cerkev. Tolika splošna radost pri prvem skupnem romanju na ameriške Brezje, jih je nagnila, da so sklenili priti še v septembru na božjo pot v Lemont. — Naj ameriške Brezje pripomorejo, da se bo vedno ohranila in vedno bolj gojila odkritosrčna vzajemnost med brati Hrvati in Slovenci v Ameriki, saj smo si po jeziku, krvi in zgodovini kot bratje med seboj najbližji in kot taki hočemo tudi ostati vedno.

* * *

Zakaj pač prihajajo naši rojaki in Hrvati tako radi na ameriške Brezje? Ker so živo ohranili vero svojih očetov in mater, ker se ne ravnaajo po žalostnih naukih novodobnih brezvercev, katere dan na dan pogreva Prosveta. Ona neprestano pogreva staro

laž ko pisari, da je človek svoboden, sam svoj gospod in od nikogar odvisen, da naj išče in vživa nebesa na zemlji, ker po smrti je s človekom konec vsega, ničesar nima več pričakovati, minul je zanj svet, minulo vse . . . Ali je še kaj bolj žalostnega kot taki nauki?

Novodobni brezverci hočejo biti brez Boga ne samo sami, temveč od Boga hočejo odtrgati tudi druge. To je njih zlobni namen; zato vedno pisarijo, da je človek svoboden, sam svoj gospod, neodvisen od Boga. Kolika nehvaležnost in hudobija!

Kam privede človeka taka svoboda, ni da bi pravil, ker ve vsakdo ali bo pa čutil prej ali slej.

Zdravi razum, ne oziraje se na nauke svete vere, pove jasno vsakemu, da je človek popolna lastnina Njega, ki ga je ustvaril in še bolj, ker On zanj skrbi, kakor tudi za vse še tako neznatne stvari.

Saj pove naš razum, da ima vsaka stvar svoj namen, ki ga ji je odločil Stvarnik. Bog, ki je ustvaril svet, da na njem prebiva človek, je tudi njemu odločil gotovi namen. In ker je človek krona vseh stvari, krona sveta, mora tudi njegov namen biti vzvišenejši od teh stvari.

Če premislimo samo našo naravo, moramo reči, da že ona sama zahteva nekaj več nego mu more dati svet. Njegov um se vzpne preko zemeljskih mej in preko sedanjega časa. Njegova duša hrepeni po nečem, česar ji ne more dati celi svet. Išče miru srca, stalne sreče in zadovoljnosti. Svet mu vsega tega dati ne more. Na svetu je vse negotovo, minljivo. V človeškem življenju se neprestano vrsti pričakovanje in prevara.

Ako je dal Stvarnik gotova nagnjenja stvarjem: rastlinam in živalim in ista tudi zadovolji, tudi človeku ni dal zastoj njegovih zmožnosti. On hoče ugoditi vsaki njegovi zmožnosti, vsaki želji,

ako seveda tudi človek stori, kar mu vелеva Bog. K temu je On kot Stvarnik primoran. Ne v tem pomenu kot da bi moral storiti kaj; temveč njegova pravičnost zahteva to, ker ni ustvaril brez namena nobene stvari. On ne da človeku zmožnosti, ne da bi jim ne hotel ugoditi in storiti tega po čemer teže.

Jasno je torej, ker ima človek razne zmožnosti in nagone, katerih ne more utešiti svet, Bog pa jih hoče in more, da mora biti to storjeno kje drugje kot na svetu. Zato ni in ne more biti zadnji namen človeku svet ne čas njegovega življenja, temveč kraj in čas, ki mu ga odloči Bog.

Če nadalje premislimo, da je Bog gospodar sveta, je treba, da spoznamo kakšne odnošaje ali obveznosti ima človek do Njega. Ker je človek stvar, podložnik Boga, je naravno, da mu je dolžan služiti, spolnovati, kar mu On zapoveduje. Zato ga je postavil na svet in le tako more doseči svoj večni namen. Človek ni ustvarjen zase, ampak za Boga; ni ustvarjen, da bi delal in živel po svoji, temveč po volji božji.

Ako človek dobro spozna ta svoj namen in se zaveda, čemu je na svetu, bo ta zavest uplivala na vse njegovo življenje. Velika je namreč razlika v tem, ali sem ustvarjen samo za ta svet, ali za večnost. Ako je posmrtno življenje, potem mi bo to navodilo za moje življenje in ravnanje.

Bog je neomejeni gospodar sveta. Človek je njegova stvar, ki živi na svetu. Zato je Bog vladar človeka, torej ni on sam svoj gospod. Sedanjih brezvercev nauk je pa temu popolnoma nasproten, ker pravijo, da je človek sam svoj gospod, da je sam sebi odgovoren za svoja dejanja, da lahko živi kakor se njemu dopade.

Vsakdo lahko izprevidi, kako napačen je tak nauk; kajti nihče ne more storiti brez kazni tega, kar je proti postavi. Ni torej prost, svoboden, sam sebi odgo-

voren za svoja dejanja. Naj bo kdo še tako imeniten, še tako učen, ni svoboden, da bi delal in živel, kakor bi se mu ljubilo. Ako stori kaj proti državni postavi, ga sodnik pokliče in obsodi po postavi.

Če mora že vsak državljan spoštovati in izpolnovati postave svoje države, koliko bolj mora človek kot stvar in podložnik Boga, spoštovati in izpolnovati njegove postave. Kako nespametni so torej ti novodobni brezverci, da milo rečem, ki govore in pišejo, da so prosti, neodvisni in da lahko živijo po svoji volji. Človek si ne upa kaj takega povedati svojemu predstojniku človeku. Toda Bog ni samo človekov predstojnik, temveč On je njegov Stvarnik, torej določa, čemu je ustvaril to ali drugo stvar. Bog Stvarnik določa človeku, svoji stvari, kako Mu mora služiti.

Dolžnost človekova je, da služi Bogu. Sveta vera mu pove to dolžnost. Ona je tista vez, ki veže človeka z Bogom, je glas božji, naznanjajoč želje in povelja božja, njegovi stvari — človeku. Ona mi pove, kaj hoče Bog, da storim. Bog sam je dal svoje desetere zapovedi na gori Sinaj; toda On jih je tudi zapisal v srce vsakega človeka.

Sin bdžji je potrdil in spopolnil desetere zapovedi božje, ker je razložil njih pomen s svojimi zapovedmi in sveti. Jasno je torej vsakemu kristjanu, kaj hoče Bog od njega, ker tega ga uči Kristusova vera.

In navzlic temu marsikdo govori: Moja vera je, da delam tako, kakor se meni dopade. Kolika predrznost! Bog sam je razodel svojo vero, kakšno pravico ima človek, da govori: To je moja vera? Da, moja vera! To je podobno, kakor če bi kdo rekel tu v Ameriki, kjer je proglašena konstitucija Združenih držav za vse državljane obvezna in je ne bi hotel priznati, govoreč: To je moja konstitucija, ki jo spolnu-

jem jaz, ne pa ona Združenih držav. Takega bi kmalu pognali iz Amerike.

Bog je najvišji Gospod in vladar sveta. Noben vladar ne pusti, da bi podložniki njegove postave prezirali ali jih izpreminjali. Nekateri tako ravnajo z vladarjem sveta kot s kakim slabičem ali nevednim vladarjem. Kaj takega bi se ne drznili storiti s svojim svetnim vladarjem. Ko bi mi pomislili, da daje Bog svoje zapovedi le v našo korist in da je neskončno moder, pravičen in vsemogočen, bi jih ne prestopali tako lahkomišelnost in predrzno.

Grešniki hoteč opravičiti svojo predrznost, se pogosto zatekajo k praznemu izgovoru, češ, saj ni Boga. Toda tak izgovor spričo nepobitih dejstev, da je, da mora biti Bog, kaj je drugega kot nova, še večja predrznost. Sveto pismo imenuje takega grešnika norca, češ: "Le norec govori v svojem srcu: ni Boga!" Po njih sadu jih boste spoznali, kajti izprijeni so in ostudna so njihova prizadevanja.

Bog je vsemogočen vladar sveta. In ker On grešnika ne kaznuje takoj po storjenem grehu, še ni to vzrok, da Ga omalovažuje. Saj Bog sam svari po modrem Sirahu takega grešnika, ko pravi: "Ne govori! Grešil sem in kaj žalega se mi je zgodilo? Saj je Najvišji potrpežljiv povračevavec. Ne reci: Gospodovo usmiljenje je veliko; On se bo usmilil mojih obilnih grehov. Njegovo usmiljenje se sicer pač hitro približa, pa tudi jeza njegova, in v grešnike se ozira njegov srd." Kdor ni hotel poslušati svarila božjega, ne bo našel usmiljenja. In po Mojzesu je Bog govoril izraelskemu ljudstvu, kar velja vsakemu: "Glejte pred vaše oči stavim danes blagoslov in prekletstvo: blagoslov, če boste slušali zapovedi Gospoda svojega Boga, in prekletstvo, ako ne boste slušali zapovedi Gospoda, svojega Boga."

In zopet: "Kaj hoče Gospod, tvoj Bog od tebe drugega, kakor da se bojiš Gospoda, svojega Boga, in hodiš po njegovih potih in ga ljubiš in služiš Gospodu, svojemu Bogu z vesm srcem in z vso dušo svojo."

To je namen, za katerega je Bog ustvaril človeka. Človek torej ni samemu sebi namen, ne da bi živel samo za ta svet, on je za kaj višjega in boljšega ustvarjen. In ta svoj vzvišeni namen bo dosegel, ako služi Bogu; kajti to želi Bog iz dvojnega namena zaradi človeka, ker le s tem najde pot do prave sreče, in drugič zaradi Sebe, da bi Mu vsak izkazoval dolžno čast in hvalo.

Bog je tudi jasno povedal, da človek ni ustvarjen samo za ta svet, temveč za večnost, ker govori: "Človek bo šel v hišo svoje večnosti." In zopet pravi naš Zveličar: "Delajte za večno življenje, katero vam bo dal Sin človekov." Ta večnost je dvojna. Vsi ljudje bodo šli v večnost; toda ne vsi v srečno večnost. Ker ima človek prosto voljo, da dela ali dobro ali slabo, zato bo tudi prejel natanko, kakor si je zaslužil, ali plačilo ali kazen. In to oboje bo večno.

Tako vzvišen je namen človekov. Če bi ga nam ne bil razodel sam Bog, bi se sami nikdar ne drznili pričakovati tako čudovitega namena; toda Bog sam ga je nam razodel, On, ki je ustvaril svet in ga vlada, On sam je določil človeku ta prevzvišeni namen, ako bo spolnoval Njegovo voljo. Zdaj spoznamo, zakaj je rekel Kristus: "Kaj pomaga človeku, ako ves svet pridobi na svoji duši pa škodo trpi."

Kako nespametni so torej naši brezverci, ki iščejo tu na zemlji svoj namen, ki nočejo priznati človeku namena, katerega mu je odločil sam Bog in nočejo zanj delati. Čutili bodo na sebi, da je posmrtno življenje in sicer za do-

bre neizmerno srečno, za hudobne pa neizmerno nesrečno. Kako nodri so torej oni, ki delajo zdaj za srečno večnost.

—o—
Za sv. maše so poslali.

Mary Gostič 2 (1), Josephine Kolbezen 1 (1), Anna Mushic 1 (1) Mike Bračun 7 (7), Fannie Stariha 1 (1), Katinka Pavlič 3 (1), Elizabeth Svenšek 2 (1), Eliabeth Skraba 2 (2), Mary Žerovnik 1 (1), Mike Hochevar 5 (5), Martin Česnik 1 (1), Ursula Babich 1 (1), Mary Nemanich 1 (1), Margareth Musich 5 (5), Mary Schneller 2 (2), J. J., Chicago 1 (1), Neimenovana 1 (1), Neimenovana 1.50 (1), Frančiška Lavrich 5 (5), Mary Anzelc 1 (1), Mary Mrak 5 (5), Mary Swan 1 (1), Marko Bluth 2 (2), Regina Skiff 1 (1), J. Johnson 1 (1), Katarina Hladnik 2 (2), Antonija Hudales 3 (3), Jennie Lipersick 2 (2), Josephine Kocin 3 (2), Mrs. Bradach 3 (3), Mary Koren 5 (5), Louis Srebernak 1 (1), Barbara Globočnik 1 (1), Laura Stupnik 1 (1), Frank Sajovic 2 (2), Mary Ivanich 1 (1), Mary Dolinšek 1 (1), J. J. Kobal 1 (1), Mary Arh 1 (1), Mrs. John Prazen 1 (1), Mary Klemenčič 1.50 (1), Josefa Jančar 5 (5), Mrs. Gergovich 1 (1), Mrs. Ferencak 1 (1), Mary Gergovič 1 (1), Mary Kajžer 5 (5), Barbara Skrinar 2 (2), Joseph Klepac 1 (1), Rosie Gajdar 2 (2), Angela Kriznar 1 (1), John Terček 2 (2), Agnes Benčan 1 (1), Agnes Gorjup 2 (2), Katie Kalan 2 (2), Mary Sušin 2.50 (2), Frank Erjavich 5 (5), Anna Lazar 3 (3), Frances Muren 2 (2), Joseph Muhich 1 (1), Rosie Muhič 2.25 (2), Lucija Kure 1 (1), Mike Trinko 5 (1), Mike Trinko 10 (10), Katarina Bonač 1 (1), Katarina Mežnaršič 1 (1), Antonija Možina 1.50 (1), Frank Gaspich 1.25 (1), Math Kremesec 2 (1), Anton Brodarič 1 (1), L. S. 5 (5), Mrs. Mike Madrich 2 (2).

—o—
ZASTOPNIKI AVE MARIJE.
(S številom naročnikov v vsakem kraju.)
PRVENSTVO IMA CLEVELAND,
771.

Potovavna zastopnika: Rel. Akurzij Somrak, OFM., Rel. Ciril Jordan, OFM.

LOKALNI ZASTOPNIKI:

COLORADO:

Canon City—Anna Susman, 10 naročnikov.

Crested Butte—Martin Težak, 11.

Denver—F. Papesch, 14.

Leadville—Rev. M. Trunk, Mrs. Bradach, 14.

Pueblo—Rev. P. Ciril, O.S.B., J. Meglen, 139.

Salida—Frank Gačnik, 2.

ILLINOIS:

Aurora—M. Vesel, 15.

Bradley—Rose Smole, 11.

Chicago—Mary Kobal, 258.
 Depue—Joe Benkše, 8.
 Elmhurst—Karolina Milost, 20.
 Joliet—M. Bluth, Jos. F. Muhich, 240.
 La Salle—Annie Ovnik, Anton Strukel, 44.
 Lockport—John Koreltz, 14.
 Ottawa—Joe Medic, 6.
 Peoria—Mary Zabukovec, 6.
 So. Chicago—Frank Gabriel, Rev. Benvenut Winkler, 45.
 Springfield—Frank Supanc, 5.
 Waukegan—F. Drashler, 64.

INDIANA:

Elkhart—Mary Oblak, 6.
 Indianapolis—Frank Urajnar, 45. L. Komlime.
 Porter—Jožef Raj, 5.

KANSAS:

Franklin—John Dobravec, 5.
 Frontenac—Joseph Zorc, 10.
 Kansas City—Peter Majerle, 44.

MICHIGAN:

Ahmeek—J. Hribljan, 6.
 Calumet—M. Klobuchar, 34.
 Detroit—Frances Plautz, Rev. Bernard Ambrožič, 45.
 Iron Mountain—Kath. Hebein, 8.
 Ironwood—Maurin Mike, 4.
 Rothbury in okolica—R. Snidar, 4.

MINNESOTA:

Aurora—E. Smolich, 16.
 Biwabik—Mr. Frank Globokar, 7.
 Chisholm—B. Globočnik, John Strle, 53.
 Ely—V. Marn, John Atrin, Jos. Peshell, 85.
 Eveleth—Johana Kastelic, Frances Kva-ternik, Antonia Nemgar, 78.
 Gilbert—Frank Ulčar, 34.
 Greaney—U. Babich, 15.
 Hibbing in okolica—Joe Zajc, 8.
 McKinley—A. Hegler, 6.
 Mountain Iron—Lucija Kralj, 4.

Nashwauk—Ana Hribar, 5.
 New Duluth—Rev. A. Pirnat, M. Spehar, 26.
 Rice—Rev. John Trobec, 22.
 Sartell—John Burgstaler, 6.
 Soudan—Frances Loushin, 40.
 Virginia—Mary Sterbenc, 16.

NEW YORK:

Brooklyn—Veronika Rupe, J. Škrabe, 56.
 Gowanda—John Zevnik, 5.
 New York—Kathie Pavlič, 78.

OHIO:

Barberton—Joseph Lekšan, A. Okolish, 44.
 Bedford—Frank Stavec, 7.
 Bridgeport—L. Hoge, 16.
 Cleveland—Frank Suhadolnik, Ivana Gaspari, Jože Grdina, J. Resnik, J. Mesec, Rev. J. Oman, Rev. F. Gnidovec, 771.
 Massillon—Miss Gardner, 2.
 Lansing—A. Berus, 5.
 Lorain—Mamie Perušek, 40.

PENNSYLVANIA:

Ambridge—Jennie Svegel, 8.
 Beading—Nikolaj Simonich, 8.
 Braddock—Joseph Lesjak, 24.
 Bridgeville—Elizabeth Gradishar, 8.
 Burgettstown—J. Pintar, 3.
 Canonsburgh—M. Tomšič, 6.
 Cuddy—Ana Vrtačnik, 3.
 Durant City—Frank Debevc, 4.
 Duryea—A. Pirnat, Amalia Swek, 3.
 Farrell—Ana Lumpert, 3.
 Forest City—Ana Grchman, Mary Svete, 65.
 Homer City—Mary Gorichan, 4.
 Houston—F. Mohorich, 3.
 Johnstown—Andrew Tomec, 23.
 Moon Run—Jacob Drašler, 8.
 Morgan—M. Dernovšek, 5.
 Oakdale—Paul Jamnik, 4.
 Olyphant—Mary Zore, 5.
 Pittsburgh—John Golobich, G. Verbanc, 78.

Presto—J. Krek, 4.
 Sharpsburg—John Skoff, 6.
 Steelton—Anton Malesich, Ana Loparec, 58.
 St. Mary's—Mary Aufderklam, 5.
 Straban—J. Pelhan, 10.

W. VIRGINIA:

Thomas—J. Lahajnar, Mrs. M. Bulich, 4

WISCONSIN:

Milwaukee, West Allis, Wis.—Mary Mohorko, Frances Vrabčič, Joseph Koren, 88.
 Racine—Martin Novak, 3.
 Sheboygan—Michael Progar, John Udovich, Marie Prislund, 72.
 Tioga—Ludvik Perušek, 1.
 Wauwatosa—Ivanka Zavodnik, 4.
 Willard—Frank Perovshek, Agnes Jordan, 25.

San Francisco, Calif.—Mrs. Cesar, 21.
 Oakland, Calif.—M. Matzele, 4.
 Los Angeles—F. Erjavec, 4.
 Bridgeport, Conn.—Rev. M. J. Golob, G. Ferenčak, 20.
 Anaconda, Mont.—Frank Sašek, 8.
 Butte, Mont.—Rev. M. Pirnat, Ana Bluth, 4.
 East Helena, Mont.—Frances Ambro, 9.
 St. Louis, Mo.—John Mihelich, 10.
 Omaha, Neb.—M. Peharich, 9.
 Enumclaw, Wash.—Mrs. Richtar, 4.
 Renton, Wash.—Mary Strnad, 2.
 Newark, N. J.—Jennie Mevzek, 2.
 Valley, Wash.—Mary Swan, 7.
 Kemmer, Wyo.—Mrs. Motoh, 4.
 Rock Springs, Wyo.—Apolonia Mrak, 32.
 Sublet, Okley, Wyo.—Mr. Orešek, 3.

Inozemstvo—Rel. Akurzij Somrak, Lemont, Ill., 640.

Več krajev ni v tem imeniku, ker nimajo svojega zastopnika. Kdor želi delati kot zastopnik Ave Aarije, naj se prijavi upravi.

Iz slovenskih naselbin.**FARA SV. LOVRENCA.**

Človeška zgodovina je menda vedno ena in ista. Ljudje se rodijo, ženijo in mrjejo. Vmes pa delajo eni na en, drugi na drug način, da se preživijo. Če bi naš cilj bil samo to, kar nam svet da, in more dati, bi bilo žalostno na svetu. Ker pa smo le popotniki tukaj in nam je Bog obljubil popolno srečo koncem naše poti, se toraj že prerine. Letos je bolj težko, kot je bilo že več let. Ljudje nimajo dela. Če poleg tega pride še bolezen v hišo, je križ skrajno težak in težko ga prenaša tisti, kateri ga prenaša z božjo pomočjo. Toda, pišem naj, kaj o farnih zadevah.

O verskih zadevah bi se dalo zboljšati. Imeli smo misijon, katerega je navdušeno vodil Rev. Odilo Hanjšek, O.F.M. Nje gove pridige so segale globoko v srca naših dobrih ljudi. V marsikaterem oziru se bodo še dolgo poznali sledovi misijona. Toda, kaj pomaga, ko se pa še ljudje, kateri imajo še vero, dasi samo le še tli v srcu, in ti ljudje, izgubljene

ovce, kateri niso prišli blizu, da bi slišali resnico božje besede. Satan ne izpusti rad svojih zajetih žrtev, se je moral truditi preveč zanje. Nesrečni ljudje! Tudi mi jih imamo.

Naša tolažba so pa dobri in zvesti katoličani. Ljudje, kateri se niso dali oropati neprecenljivega zaklada sv. vere in kateri se tudi ne bojijo pokazati, da so katoličani. Ti gredo redno k sv. maši, večkrat na leto k sv. zakramentom in spojujejo božje in cerkvene zapovedi, vsaj po svoji moči. "Sv. Obhajil smo imeli to leto na tisoče in tisoče. Ko se še privadijo, da bodo prišli bolj splošno k večerni, ali popoldanski službi božji, potem bomo rekli "Hvala Bogu!" Sedaj pa, Gospod, pusti svojega hlapca iti v miru v — vica, menda.

Kar se tiče finančnega stališča se kar nič nepritožujemo. Ne, da bi ne bilo mogoče zboljšati. Toda, dobri ljudje delajo na vse moči. Drugim pa itak nič nepomaga, če bi se še toliko pritoževali. Bog naj blagoslovi naše dobre ljudi, dru-

gim pa naj da pravo pamet, da si delajo prijateljev v s krivičnim mamonom.

V šoli sv. Lovrenca je bilo zadnje leto blizu 700 otrok, katere so učile 12 sester sv. Dominika, v 12 sobah. Osem razredov imamo, pa bi bilo dobro, da imamo vsaj še devetega, ker mora večina otrok iti po osmem razredu še drugam v šolo, dokler ne srečajo svojega 16 rojstnega dne. Žalibog, da ne grejo vsi v katoliške šole, ampak se potikajo po raznih javnih višjih šolah, katere nimajo dobrega ugleda nanje. Ko bi stariši sedaj čutili, to kar bo enkrat glede temeljite katoliške uzgoje! Sedaj jim je več za par dolarjev, kakor pa dušo otroka. To pokaže vsak, kateri preko katoliške šole pošilja otroke v brezversko šolo.

Začetkom meseca septembra se je podala Miss Josephine Ponikvar k sestram dominikankam v Akron, O., kjer se misli posvetiti učiteljskemu poklicu v redu sv. Dominika. Kako je to, da mlado dekle zapusti svet in se poda v samostan, kjer mora pod strogo pokorščino

opravljati težko delo? Zato, ker je resnica, in ostane resnica, da je "človeško srce ustvarjeno za Boga in ne najde miru, dokler ga ne najde — ne v zlatu, ne v uživanju, ne v udobnosti, ampak v Bogu.

Letos je naša fara praznovala 25-letnico, odkar je bila prvič sv. maša darovana v cerkvi sv. Lovrenca. Father Kerže, ustanovitelj te fare, ima velike zasluge, da je delal ob enem šolo in cerkev. Prav, kakor je on zidal šolo spodaj, cerkev zgoraj v drugem nadstropju tako je katoliška šola podlaga katoliške cerkve. Za Father Keržetom je deloval Rev. Jos. Lavrič šest let in storil veliko dobrega za vsestransko korist cerkve in šole. Za njim je prišel sedajni župnik Father Oman, ki deluje od leta 1915 med Slovenci v "Newburghu", kakor se je v časih reklo, sedaj je sredi mesta Clevelanda. Žal da se je župnija sv. Lovrenca začela tako hitro trgati in se Slovenci selijo na vse strani. Imeli smo še upanje, da ohranimo slovenski jezik, vsaj za nekaj let. Nekaj v šoli, nekaj v igrami in prireditvami. A kakor kaže sedaj, ko so se ljudje razkropili po mestu med druge narodnosti, je mili naš slovenski jezik obsojen k hitremu poginu. Če poleg tega vzamemo v poštev še čudno grajanja vredno napako, s katero celo stariši in stariši Slovenci hitro poberejo vsako tujo besedo in jo vtaknejo med svojo govorico, potem moramo kar okupani usklikniti, "Gospod, otmi nas, poginjamo!" Pa če že zapustimo jezik naših pradedov, držimo se vsaj njih lepega čednostnega krščanskega življenja. V nebesih bomo govorili menda vsi en jezik, pa naj bo že ta ali oni.

To poročilo je bilo namenjeno za Koledar l. 1928. Žalibog se je zakasnilo za ves mesec. Koledar je že zdavnaj na potu po Ameriki. Ker je poročilo prišlo ravno prav za oktobersko številko, sem ga dal v kotobersko številko. Clevelandčane prosim oprostjenja. Izdali smo Koledar tako zgodaj, ker se ravnamo po načelu: Kdor prej pride, prej melje, čimprej bomo izdali Koledar, temveč ga bomo razpečali. Isto se je zgodilo tudi družini novomašnika Bratine v Steeltonu, Pa. Prepozno so prišle fotografije.

—Urednik.

EAST SIDE TRUST & SAVINGS BANK

Under State Supervision.

Capital, Surplus and Undivided Profits

\$350,000.00

Resources Over \$1,800,000.00

The bank for the East Side.

10101 EWING AVE.

SO. CHICAGO

Kakšno pohištvo imate?

Kakoršno je v hiši pohištvo (oprava), tako je tudi stanovanje. Moderno pohištvo naredi moderno stanovanje.

V hiši ne sme biti ne preveč in ne premalo pohištva, ampak ravno zadosti. Potem je stanovanje lepo in imate dovolj prostora za komodno sprehajanje. Pohištvo (oprava) mora biti pa tudi taka, da se strinja s prostorom in namenom, potem bo v vaši hiši red in dober okus, ker bo vse v skladu z določenim namenom.

Ali je danes v vaši hiši vse tako? Ali bi se ne dobil še prostor za nov komad pohištva? Poglejte dobro vse okoli po vaših kotih, morda se dobi prostor za gugalni stol ali pa kaj drugega.

Imate li tla dobro pokrita? Mogoče je treba Linoleuma ali pa pogrinal (Rugs) in drugih takih stvari, ki izboljšujejo vaše sobe in zmanjšajo gospodinjska dela.

In kako je z vašo posteljo, imate li dobro blazino? Posebno v zimskem času je to zelo potrebno, ker vas greje, in počitek na novi blazini je vse kaj drugega, kakor na stari in potlačeni.

Tudi mogoče veste za katerega fanta in dekleta, ki se mislita poročiti? Za take imamo prav fino pohištvo in vse, kar se potrebuje. Cene pri nas so najugodnejše in poštena trgovina. Vedno nas brez skrbi priporočajte, mi bomo gledali, da bodo odjemalci dobili vse v pravih cenah in pravo blago. V naklonjenost se priporočamo:

A. GRDINA & SONS

6019 ST. CLAIR AVENUE,

CLEVELAND. OHIO.

(Vsem, ki se pripeljejo do nas, da kupijo blago, se povrnejo vožni stroški.)

Prošnja.

Ko je pred poltretjim letom meni bila poverjena skopljanska škofija, nisem poznal razmer podrobno, samo splošno mi je bilo znano, da so težavne. Sedaj pa čutim težo posebno tudi v tem, ker manjka sredstev. Naj mi bo dovoljeno, da omenim nekatere posamezne potrebe. V Letnici, na jugovzhodni strani Kosovega polja, imamo romarsko cerkev Matere Božje, takozvane "Majke Božje Črnogorske". Na to znamenito božjo pot prihajajo verniki iz daljnjih krajev škofije, ter se z velikim zaupanjem priporočajo Materi Božji. Tudi nekatoličani visoko cenijo to božjo pot. Priprosta cerkev je pa sedaj v tako žalostnem stanju, zlasti radi potresa pred nekaj leti, da je nevarnost, da se poruši. Popravila bi mnogo stala; po mnenju strokovnjakov je bolje, da se sezi da nova cerkev.

Druga stvar, ki me mnogo muči, je silno pomanjkanje cerkvic ali kapelic po raznih širnih krajih škofije. Kako mi je težko, da verniki, ki so tako daleč od cerkve, niti takrat, kadar pride k njim duhovnik, n. pr. za velikonočno sv. obhajilo, ne morejo imeti službe božje v dostojni kapelici, ampak v zasebni hiši ali na kakem drugem prostoru. Kolikokrat mi prihajajo na misel lepe poljske in vaške kapelice po Sloveniji! Da bi mi tu imeli vsaj kaj takega, da bi mogli postaviti notri oltar in bi s tem že dobili neko versko središče za vernike, ki so tako daleč od kraja, kjer se vrši redna služba božja!

Tretja stvar, ki mi dela velike skrbi, so veliki potni stroški za duhovnike, ki morajo potovati v oddaljene kraje, da delijo svete zakramente in poučujejo otroke. Še ena stvar mi je zelo pri srcu; to je skrb za duhovski naraščaj. Imamo malo semenišče s 14 dijaki; malo število ali vendar veliki stroški. — Obračam se do blagih src, ki hočejo pomagati, da se utrjuje Kristusovo kraljestvo med verniki tukajšnje škofije in prosim, da bi blagohotno prispevali za omenjene namene posamič, ali splošno za namene skopljanske škofije. V prošnji niti omenil nisem drugih zadev, n. pr. karitativne potrebe, skrb za uboge, bolehnne, siromake, ki jim manjka potrebna obleka itd. Vsem, ki bodo kaj darovali, naj Bog prav obilno povrne, na priprošnjo brezmadežne Device Marije, sv. Jožefa in sv. Terezije malega Jezusa. Naj jih sv. angeli varuhi varujejo in srečno pripeljejo v nebeško domovino.

V Prizrenu, dne 17. maja 1927.

† **Janez Francišek Gnidovec, C.M.,**
škof skopljanski.

MATH KREMESEC

1912 West 22nd St., Chicago, Ill.

— SLOVENSKI MESAR —

Zaloga svežega mesa.

Phone: Canal 6319

JOSEPH PERKO

2011 West 22nd Street, Chicago, Ill.

SLOVENSKA TRGOVINA S ČEVLJI.

Najboljše blago. — Zmerne cene.

FRANK BANICH

1902-4 West 22nd Street Chicago, Ill.

NAJVEČJA TRGOVINA Z OBLEKO.

Rojakom se priporočam.

Tel. Canal 0490

JOHN KOSMACH

1804 West 22nd Street, Chicago, Ill.

EDINA SLOV. TRGOVINA Z ŽELEZOM.

Vedno velika zaloga različnih barv in stekla.

Telephone Canal 3400

F. J. LEWIS MFG. CO.

V zalogi imamo premog, tar in vsakovrstne potreščine za pokrivanje strehe.

2500-2600 So. Robey St. Chicago, Ill.

J. N. PASDERTZ

Cor. Center and Hutchison Sts., Joliet, Ill.

SLOVENSKA GROCERIJA IN MESNICA.

Phone: 5227, 5228.

M. PAPESH

Cor. Hickory and Granite Strs., Joliet, Ill.

SLOVENSKA GROCERIJA.

Dobro blago in zmerne cene.

ROBEY FISH MARKET

2002 West 22nd Street, Chicago, Ill.

Delikatese vseh vrst, rake, ostrige, sveže ribe, vse dobite pri meni. — Vabljeni vi in vaši najemniki.

Phone: Roosevelt 7766.

Rojak!

Ves svet se danes organizuje. Ves svet se druží. Ves svet se edini. Društvo, to je ona mogočna beseda, ki preveva vse duše in vsa srca. V društvo stavijo vse svoje upanje, v društvo stavijo svoje delo in svoje življenje. Od društva imajo duhovno in telesno korist. Duhovno imajo, ker društvo daje duhovne hrane, hrane medsebojnega razumevanja, prijateljstva, ljubezni, vere in poštenega življenja; telesno hrano imajo od društva, ker jim društvo nudi gmotno in denarno pomoč v slučaju potrebe ali nezgode.

Povej mi, rojak, ali nisi tudi Ti organiziran v takem društvu? Da, še celo v več društvih si. Znamenje, da si pameten in premeten. Kaj bi si človek ne pomagal, ko se mu nudi prilika?

Sedaj mi pa povej, kaj bi storil Ti s svojim prijateljem, ki še ni organiziran? Dober si in v svoji dobroti ga boš nagovoril, naj še on pristopi k organizaciji, da bo tako imel še on koristi.

Glej, rojak, Tvoji najožji prijatelji, Tvoji stariši, Tvoji otroci, radi katerih si že toliko solza potočil v tihi žalosti in bridkosti, Tvoji dragi, ki so šli v večnost, ti pa še niso zavarovani. In vendar je treba njim več podpore, več koristi kakor Tebi, ki se še ubijaš po solzni dolini.

Njim da bi bilo treba podpore? Da, podpore so potrebni, dasi so odšli v večnost. Toda, kdo Te more zagotoviti, če jim je večnost že srečna. Morda še vedno čakajo odrešenja in božjega zveličanja. Kaj je treba storiti?

Ljubezen, ona sveta vez, ki Vas je družila na zemlji med seboj, ta sveta ljubezen Ti narekuje, da so Tvoji dragi tudi onstran groba še Tvoji, da je torej Tvoja dolžnost, da skrbiš zanje ne samo do dneva, ko so zaspali v večno spanje, temveč tudi še po smrti, da se jih spomniš še po tem, ko si že posmrtninski denar, ki so ga imeli naloženega v raznih društvih, prejel . . . Sam veš, da bi ne bilo lepo, ko bi z njimi vred zakopal pod zemljo tudi spomin nanje in svojo ljubezen.

Ne, tega ne boš storil. Pokazal boš svojo ljubezen odkrito in velikodušno in jih boš dal zapisati v Apostolat sv. Frančiška, to najbogatejšo podporno in zavarovavno društvo za večnost.

Apostolat sv. Frančiška? Kaj je to? Kdo ga bo ustanovil? Kaj mu je namen in kje ima svoj sedež to društvo? Prav je, da tako vprašaš. Vsak človek se preje informira, predno vpiše koga v podporno Jednoto. Beri in prevdari:

Apostolat sv. Frančiška je edina podporn Jednota za večnost. Temelj te Jednote je najbolj dragocen zaklad, zaklad, ki ga ne more nihče izčrpati: sv. maša. Govoriti o sv. maši, mi menda ne bo potrebno. Dobro veš, veliko slišal, veliko si bral o tej nekrvavi daritvi, ki je studenec največjih milosti živim in mrtvim. T Ti pa povem, če znaš ceniti to največjo milost nebes, boš moral ceniti tudi Apostolat sv. Frančiška, ker je postavljen na neomajen fundament. Vsako leto bo opravljenih 100 sv. maš za Tvoje drage, če jih vpišeš v Apostolat sv. Frančiška. Na dan vseh vernih duš pa še ena slovesna sv. maša. Ali ne bo to najlepši dokaz Tvoje ljubezni za drage rajnke? Pa, ali imajo pristop v to društvo samo rajni? Ne, tudi sam sebe lahko zavaruješ že sedaj, zavaruješ za večnost, za oni čas, ko sam ne boš mogel več opravljati zaslužnih dobrih del. In to še ni vse. Ti in oni, ki jih boš vpisal v ta Apostolat, bodo deležni še vseh molitev in vseh duhovnih dobrih del, ki jih opravlja komisariat. Vseh molitev, vseh sv. obhajil, kratko, vseh del, ki jih slovenski frančiškani opravljajo v ta namen, da bi si zaslužili ljubezen božjo in Boga.

Slovenski frančiškani so ustanovili to društvo. Slovenski frančiškani, veš, kdo so? Seveda veš. Če si naročen na Ave Marijo, mora vedeti, da imajo svoj glavni sedež v Lemontu, na ameriških Brezjah. Iz Lemonta teče studenec Marijinih milosti po vsej slovenski Ameriki; slovenski frančiškani so varuhi tega studenca, varuhi so Kraljice izseljencev. Za to, če stopiš v Apostolat sv. Frančiška, s tem zapišeš takorekoč tudi sam sebe za varuha te slovenske svetinje, si torej poseben Marijin odlikovanec, Marijin bojevnik. Zakaj Apostolat sv. Frančiška je nekako glavna opora te slovenske narodne svetinje.

Apostolat sv. Frančiška je tudi od sv. stolice potrjen. Prejšni komisar, Rev. p. Hugo Bren, ki je vsem slovenskim izseljencem dobro znan, je izposloval dovoljenje in je bil tudi glavni ustanovnik Apostolata.

Namen društva, namen Apostolata sv. Frančiška, je predvsem: večnost. Tvoja večnost in večnost Tvojih dragih. In sicer zasigurana večnost, srečna večnost. Drugi namen tega Apostolata pa je: kolegij, Narodni kolegij za slovensko-ameriške izseljence. Kolegij, ki bo stal v Lemontu in iz katerega se bo izlival po vsej slovenski Ameriki studenček prerojenja, tako v duševnem, kakor v duhovnem in telesnem oziru: iz tega kolegija bodo izšli duševni delavci slovenske krvi in slovenskega kolegija, ki bodo prerajali slovenski svet v Ameriki v duhu naših vernih očetov in mater in v duhu znanosti in Marijine milosti. V duhovnem in telesnem oziru Ti bo koristil ta kolegij, ker bo potom vere in božje znanosti tudi v gmotnem oziru tebi olajšano življenje in delo za časni blagor. To veš in moraš priznati: edino vera in Bog Ti moreta dati srečo in blagostanje in zadovoljnost na težki križevi poti življenja. Vera, Bog in Marija, to je pa velika misel, ki vodi Lemont, slovenski narodni kolegij in Apostolat sv. Frančiška.

Kaj je glavna zahteva, če hočeš pristopiti v to društvo, v Apostolat sv. Frančiška?

Piši na naslov: Franciscan Fathers, Lemont, Ill., P. O. Box 443 to-le: Vpišem samega sebe v Apostolat sv. Frančiška (če vpišeš druge, naznači natančno, ali so živi, ali so mrtvi). Kot odškodnino plačam enkrat za vselej 10 dolarjev, ali pa 50 centov letno in sicer v mesecu januarju.

To je vse, kar Ti je treba napraviti. Samo to bi še pripomnil, če vpišeš druge v Apostolat, jih ne moreš vpisati več skupaj; ampak na vsa to ime pošlji posebno naročnino. Kolikor oseb bi torej hotel vpisati, za toliko oseb moraš poslati članarino.

Prebral si te vrstice. Sedaj prevdari: Ali je vredno, ali ni. Če nosiš Boga v svojem srcu, boš pritrnil, če ga nimaš, boš odklonil. Če imaš ljubezn do Marije, boš pritrnil in se vpisal, če je nimaš, boš odklonil in molčal. Če imaš ljubezen do svojega naroda in do ubogih izseljencev, boš pritrnil, da, treba nam je kolegija da nam bo vsaj pozneje enkrat zasijalo sonce lepše bodočnosti, treba nam je tudi študiranih judi, boš pritrnil, če je nimaš, boš odklonil. Če boš odklonil, pa pomisli še, kolikim ubogim študentom si morda vzel vzvišeni poklic in vzvišeni namen duhovništva. Če bi se bilo več Slovencev odzvalo, več ubogih slovenskih študentkov bi se bilo lahko izobrazilo in več slovenskih duhovnikov bi imeli. Brez Tvoje pomoči pa se niso mogli.

Vsak član Apostolata dobi še v znamenju sprejema, ako plača celo vsoto, posebno krasno diplomo, ki mu potrjuje te duhovne milosti, katere mu podeljuje Apostolat.

OO. FRANČIŠKANI, Lemont, Ill., P. O. Box 443.

Tukaj imaš sedaj kupon. Ta kupon lepo in natančno izpolni in ga nam pošlji.

.....
želim vpisati ..... v Apostolat sv. Frančiška (če je dotičnik že umrl, napravi poleg imena križec).

Plačam enkrat za vselej \$.....

Plačam letno c.....

S tem postajam deležen vseh duhovnih dobrot, ki mi jih Apostolat naklanja in želim, da mi takoj pošljete diplomo, ali vsaj potrdilo, da sem sprejet.

.....
Ime darovavca .